

MAGYAR BANKSZÖVETSÉG

BESZÁMOLÓ

A MAGYAR BANKSZÖVETSÉG 2008. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

BUDAPEST, 2009. ÁPRILIS

TARTALOMJEGYZÉK

I. BANKRENDSZER 2008. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐ JELLEMZŐI.....	4
II. SZABÁLYOZÁSI, SZAKMAI KÉRDÉSEK	11
1. A pénzügyi válsággal összefüggésben hozott intézkedések.....	11
1.1 A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának az erősítéséről szóló törvény	11
1.2 A betétbiztosítási összeghatár módosítása	12
1.3 A jegybanki eszköztár módosítása	12
1.4 A devizaalapú hitellel rendelkező lakossági ügyfelek terheinek mérséklése.....	13
1.5 Számviteli szabályok módosítása: a sajátos szállításon alapuló repo ügylet	13
1.6 Lakáshitel-mentő konstrukció munkanélkülieknek	14
1.7 A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét érintő egyes törvények módosítása.....	14
1.8 A központi hitelinformációs rendszerről szóló törvény tervezete.....	14
2. Egyéb szabályozási változások és jogszabály módosítási tervezetek	15
2.1 A pénzügyi szolgáltatásokat érintő egyes törvények módosítása	15
2.2 Ügyfélbarát módosulás a lakásrendelethez	15
2.3 A fogyasztóvédelmi törvény módosítása	16
2.4. A hitelintézeti ügynökök tevékenységének szabályozása.....	16
2.5. A Polgári Törvénykönyv tervezetének egyeztetése	17
2.6. Magáncsőd	17
3. Önszabályozás - A pénzügyi rendszerbe vetett bizalom erősítése érdekében közzétett Bankszövetségi Ajánlások.....	18
3.1 Egységes Teljes Hiteldíj Mutató (THM).....	18
3.2 Etikai Kódex.....	18
3.3 Egyoldalú szerződésmódosítási Kódex	18
3.4 Hitelkiváltási Kódex.....	18
3.5 Bankváltási Útmutató	19
3.6 Alapszámla	19
3.7 A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni fellépés.....	19
4. GVH-Interchange vizsgálat	19
5. Adatszolgáltatási fejlemények.....	20
5.1 A jegybanki adatszolgáltatás 2009. évi változása	20
5.2 A PSZÁF adatszolgáltatás 2009-re várható változásai	20
5.3 A bankközi BankAdat rendszer továbbfejlesztése	21
5.4 HUNOR adatbázis.....	21
6. Pénzforgalom	21
6.1 A Magyar SEPA Egyesület létrehozása	21
6.2 A pénzforgalmi irányelv honosítása.....	22
6.3 Fizetési Rendszer Fórum Koordináció	22
III. BANKSZÖVETSÉGI MUNKACSOPORTOK, RENDEZVÉNYEK, KAPCSOLATOK. 23	23
1. Bankszövetségi munkabizottságok, munkacsoportok.....	23
1.1 Fizikai Biztonsági Munkacsoport.....	23
1.2 Bankbiztonsági Munkabizottság	23
1.3 Kommunikációs Munkacsoport	23
1.4 Adózási munkacsoport felállítása.....	23
1.5 Humánerőforrás Munkacsoport megalakulása.....	24
2. Külföldi Bankárok klubja.....	24
3. Pénzügyi Kultúra Alapítvány	24
4. Közreműködés a Nemzeti Euró Koordinációs Bizottság szakbizottságainak munkájában 24	24
4.1 Pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó albizottság	24

4.2 Jogi albizottság	24
5. Konferenciák, kerekasztalok	25
5.1. MiFID kerekasztal	25
5.2. Konferencia a hitelintézetek tevékenységét érintő 2009. évi adóváltozásokról.....	25
5.3. Bírósági végrehajtói konferencia	25
6. Civil kapcsolatok.....	25
6.1 Együttműködés a Banki Hitelkárosultak Egyesületével	25
6.2. Találkozó, egyeztetési folyamat a MKEH Közraktári felügyelet vezetőivel.....	26
IV. NEMZETKÖZI FEJLEMÉNYEK, KAPCSOLATOK	26
1. Bankfelügyelet – Szabályozás.....	26
1.1. Pénzügyi zavarok, válság	26
1.2. Európai Uniós fejlemények	29
1.3. Harmadik szintű felügyeleti (3L3) bizottságok.....	30
1.4 CEBS	31
1.5 Az Európai Bankföderáció (EBF) Bankfelügyeleti Bizottsága.....	33
1.6 A Bázeli II egyezmény sztenderd módszerének az USA-beli bevezetése	34
1.7 Bázeli Bizottság.....	34
2. Az Európai Bankföderáció egyéb bizottságai	35
2.1 Lakossági Bankszolgáltatások Bizottság	35
2.2 Adóügyi Bizottság (Fiscal Committee).....	36
2.3 A Számviteli Bizottság	36
2.4 Fizetési Rendszerek Bizottsága (PSC)	37
2.5 Jogi Bizottság	37
2.6 A Bankbiztonsági munkacsoport	37
2.7 A Pénzmosás és csalás elleni Bizottság	38
2.8 Szociális ügyek Bizottsága.....	38
2.9 Kommunikációs Bizottság	38
MELLÉKLET	39
1. számú melléklet.....	39
2. számú melléklet.....	43

I. BANKRENDSZER 2008. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐ JELLEMZŐI

A bankrendszer 2008. évi tevékenységét, annak fő jellemzőit mindenekelőtt két fő hatás alakította: már az év elejétől érzékelhető volt a külső finanszírozási források elérhetőségének nehezülése, majd különösen a III. negyedévtől a világgazdasági pénzügyi-gazdasági válság határozta meg – szűkítette be – a bankrendszer mozgási lehetőségeit. Általánossá vált a bizalmi válság, ennek nyomán a külső finanszírozási források elérhetősége rendkívüli módon beszűkült (mind az elérhető keretek nagysága, mind pedig a futamidő tekintetében); jelentősen megnövekedett a kockázat és a kockázati felár, a válság reálgazdasági hatásai a portfólió minőség romlásában, a jövedelmezőség csökkenésében is testet öltöttek, s különösen az árfolyam nagymértékű volatilitása, illetőleg az év utolsó negyedévében folyamatos gyengülése komoly mérlegmenedzselési feladatok elé állította a pénzügyintézeteket.

A másik fő hatás, ami a múlt év egészét jellemezte, a lakossági üzletágban a fogyasztóvédelmi szempontok erőteljes - esetenként eltúlzott, félreértett – érvényre jutását célzó különféle hatósági törekvésekben, intézkedésekben jelent meg. Látni kell: a pénzügyi szektort érintő fogyasztóvédelmi kérdések az EU jogalkotásában is növekvő szerepet kapnak. (ld. Fogyasztási Hiteldirektíva, az IF-t érintő Mastercard és Visa eljárások stb.) Ezek kapcsolódtak össze a hazai, részben a kormányzati, illetőleg állami hatóságok kezdeményezésével (pl. Várhegyi Bizottság).

A Magyar Bankszövetség múlt évi tevékenységének is a világgazdasági válságnak a hazai bankrendszerre gyakorolt negatív hatásait ellensúlyozását célzó együttes lépések előkészítése, elősegítése; valamint az értelmes, a bankok ügyfélkapcsolatát erősítő, részben önszabályozások, részben szabályozási lépések előkészítése volt a két fő súlyponti feladata.

A bankrendszer 2008. évi tevékenységének fő jellemző a következőkben foglalhatók össze:

A bankszektor összességében 2008-ban is jó évet zárt. Éves szinten a növekedési számok megfelelőek. Az eredmény, bár csökkenő tendenciájú, de még megfelelő szintű, a portfólióminőség és a tőkehelyzet is kielégítő. A tendenciák azonban figyelmeztetőek, a tendenciákból jól érzékelhetőek a feszültségpontok is.

A múlt évi folyamatok fokozottan rávilágítottak a bankrendszer mérleg szerkezetének főbb feszültségeire. Ezek mindenekelőtt a következőkben öltöttek testet:

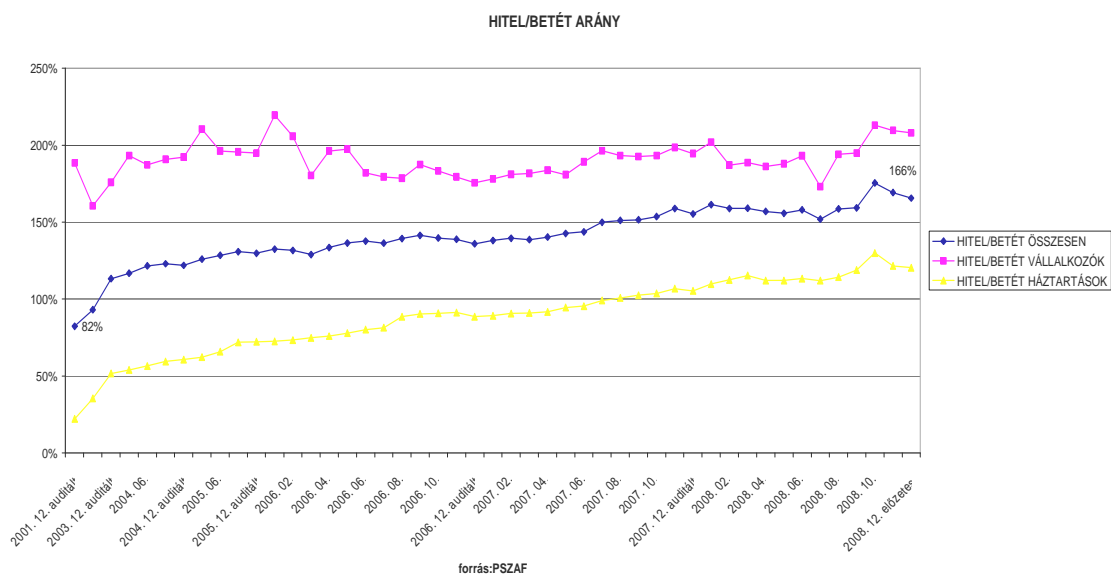
Az eszközök és a források denominációs összetétele a részvénytársasági formában működő pénzügyintézetek esetében (%)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 előzetes
Devizaforrás/ összes forrás	24	27	28	27	32	36	39	42
Devizaeszközök/ összes eszköz		29,9	32,3	33,6	38,4	43,0	49,3	54,0

Forrás: PSzÁF

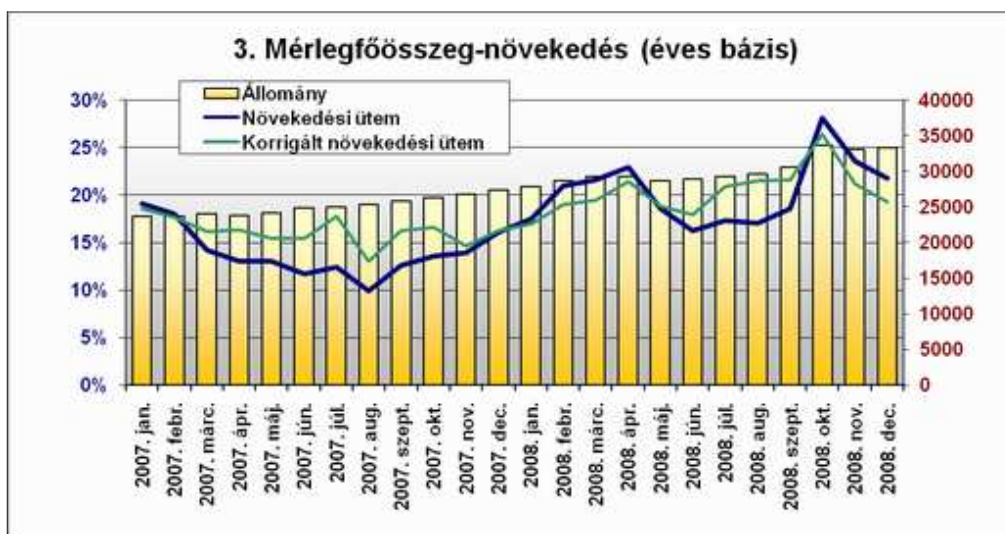
Hitel/betét arány

A denominációs összetétel romlás alapvetően annak a következménye, hogy az alacsony megtakarítási hajlandóság mellett az elmúlt évek növekedését mindenekelőtt a külföldi források bevonása tette lehetővé. Ezt jelzi a hitel/betét arány folyamatos romlása az elmúlt években.

A teljes hitelintézeti szektor mérlegfőösszege 2008 végén 21,8%-kal haladta meg a 2007 végi értéket, ami megegyezik az előző évi növekedési ütemmel. Nem szabad azonban meglepedeznünk arról, hogy a devizaárfolyam-mozgások jelentős mértékben befolyásolják a bankszektor mérlegfőösszegét, így az árfolyamváltozásokkal korrigált éves növekedési ütem mintegy 2,5 százalékponttal alacsonyabb, 19,3%-os értéket képvisel.

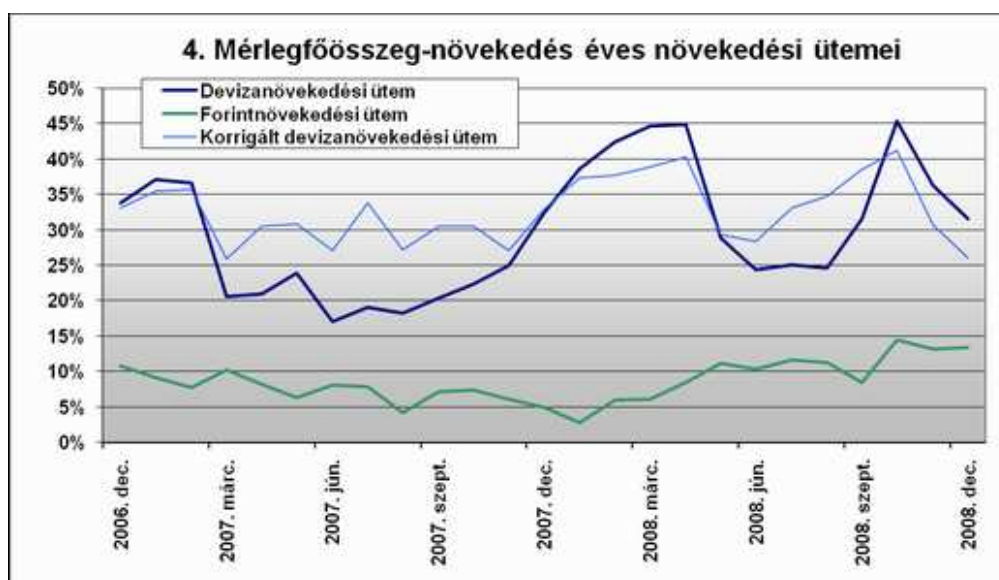
2008 októberében kiugró mértékben növekedett a bankok mérlegfőösszege, ami mind a vállalati, mind a lakossági hitelállomány erőteljes emelkedését tükrözte. Ez a kiugró növekedés szezonálisan nem volt indokolható, vélhetően az október 8-án kezdődő, pénzügyi anomáliák ösztönözték az ügyfeleket a meglévő, ki nem használt hitelek lehívására.

Forrás: MNB

A számok azt mutatják, hogy a bankrendszer mérlegfőösszege októbertől nominálisan csökkent, az árfolyamhatással korrigált adatokkal a csökkenés még jelentősebb. Így számolva az év végén - szeptember végéhez képest - már több mint 500 Mrd Ft-tal kevesebb a szektor mérlegfőösszege. A csökkenés – egyelőre - alapvetően nem a lakossági hitelpiacon következett be, hanem a vállalati, illetve az egyéb, pl. a pénzügyi vállalatok piacán. Ugyanakkor a lakossági oldalon is csak az árfolyamhatásnak köszönhetően stagnáltak az állományok, főként a jelentős mértékű, svájci frank alapú, szabad felhasználású jelzáloghitel-állományok értékváltozásának hatására. Korrigált számokkal a lakossági hitelek piacán is csökkenés volt tapasztalható az év utolsó két hónapjában.

Enyhén nőtt a forintaktivitás, ám ennek ellenére változatlanul jelentős a devizafinanszírozás részaránya. A devizahitelek továbbra is elérhetőek, de a korábbi svájci frank alapú finanszírozást felváltotta az euro. A piacon érződik a szándék a forintfinanszírozás arányának növelésére - főleg a lakossági piacon -, de az számottevő nagyságrenddel eddig még nem emelkedett. A nemzetközi piacokon továbbra sem egyszerű finanszírozási forrásokra szert tenni. Ez a helyzet a mindenkorai banki likviditásmenedzselés jelentőségét emeli ki.

Forrás: MNB

Lakossági piac

Hitelek

Éves szinten a lakossági hitelek közel 31%-kal emelkedtek 2008-ban, ezen belül csak októberben közel 800 Mrd Ft-tal növekedett az állomány, ami az addigi szokásos havi hitelnövekmény többszörösét teszi ki. **Éves összehasonlításban jelentős volt a devizahitelek növekedési üteme (58%)**, ám az év végi jelentős forintértékvesztésről sem szabad megfeledkeznünk. Az év utolsó hónapjában az addig nagyon népszerű CHF-alapú finanszírozás a töredékére csökkent, majd decembertől az euró alapú finanszírozás indult növekedésnek, de a korábbinál alacsonyabb ütemben.

A lakossági hiteleken belül folytatódott a forinthitelek állományának lassú csökkenése. A trendeket vizsgálva a devizaalapú finanszírozás a megnövekedett költségek ellenére, a magas forinthozam-szintek miatt, továbbra is előnyösnek tűnhet.

A hiteltermékek körében nem történt nagy átrendeződés, a jelzálogalapú hitelek növekedése adja a teljes hitelállomány növekedésének jelentős részét. A lakáscélú, illetve a szabad felhasználású jelzáloghitelek azonos ütemben, a lakossági hitelek növekedéséhez hasonló mértékben bővültek.

Betétek

Éves szinten a lakossági betétek növekedési üteme továbbra is jelentősen elmaradt a lakossági hitelek növekedési ütemétől, ám az év végére a lakossági betétakcióknak köszönhetően számottevően - több mint 500 Mrd Ft-tal - nőtt, főként a rövid lejáratra lekötött betétállomány. A lekötött betétek gyarapodásának forrása alapvetően a befektetési jegyek visszaváltása volt. A lakossági megtakarítások növekvő árérzékenységének, ezáltal a betétek átstrukturálásának lehetünk tanúi abban is, hogy a folyószámlákon csökkentek a megtakarítások, s azok rövid lejáratú betétekben jelentek meg. A fenti tendenciák azt jelzik, hogy a bankoknak a lakossági források fokozott átárazódásával kell számolniuk.

Éves szinten a betétnövekedés még mindig jóval kevesebb, mint egyharmada volt csak a hitelek növekedési ütemének, emiatt tovább nőtt a bankrendszer külföldi finanszírozási igénye.

Vállalati piac

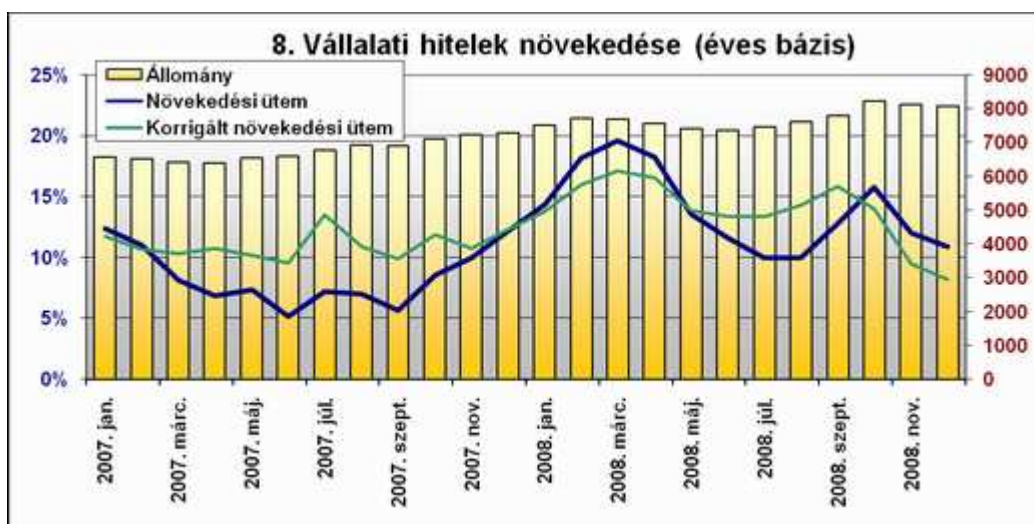
Hitelek

A vállalati hitelállomány éves növekedési üteme 2008-ban tovább csökkent, éves szinten már csak 10%-os növekedést volt tapasztalható, miközben - a lakossági hitelpiachoz hasonlóan – októberben, a vállalati szektorban is kiugró volt a hitelnövekedés. Az év utolsó két hónapjában a vállalati szektor hitelállománya csökkent, ami nemcsak a finanszírozási nehézségek, hanem a recesszióhoz kapcsolódó, óvatosabb banki hitelezés következménye is.

Bár éves szinten a kkv-hitelek állománya 2%-kal emelkedett, 2008 utolsó negyedévében a harmadik negyedévhez képest csökkent a hitellel rendelkezők száma, miközben az átlagos hitelösszeg - kivéve a középvállalkozásokat - is alacsonyabb lett. A hitelfelvevők számát tekintve a mikro vállalkozásokat érintette a legjobban a csökkenés (csaknem 5000 vállalkozást), míg a hitelfelvevők arányát tekintve a középvállalkozásokat (-11%). Az utolsó negyedév végére az egyik, korábban vezető kkv-hitelpiaccal rendelkező bank hitelállománya több mint 40%-kal csökkent egyetlen negyedév alatt.

A kkv-k számára az elmúlt év során nyújtott hitelek 68%-a éven belüli lejáratú volt, ami azt jelenti, hogy a recesszió időszaka alatt a vállalkozásoknak továbbra is jelentős hitelmegújítási kockázattal kellett szembesülniük.

A gazdasági visszaesés következtében a hitelintézetek szigorításokat vezettek és vezetnek be mind a kkv-, mind a nagyvállalati hitelezésben, így a vállalati hitelezésben rövidtávon érdemi növekedés nem várható. Ágazati szempontból a szállításhoz, közlekedéshez, illetve ingatlanfejlesztéshez kapcsolódó vállalatok hitelkihelyezései csökkentek érdemben. Ugyanakkor nem zárható ki a vállalati piac hitelintézetek közötti átrendeződése sem.

Forrás: MNB

Portfólió minőség

A lakossági hitelportfólióban a 2007-es auditált adatok alapján a 2,3%-os problémás (azaz kétes, illetve rossz minősítés alá tartozó) állomány 2008 végére 1,9%-ra mérséklődött. A folyamatosan bővülő lakossági hitelállomány továbbra is torzítja a portfólióminőség arányait, hiszen a problémás esetek indulás után később jelentkeznek, amikor a portfólió (azaz a viszonyítási alap) ismételten nagyobb arányú.

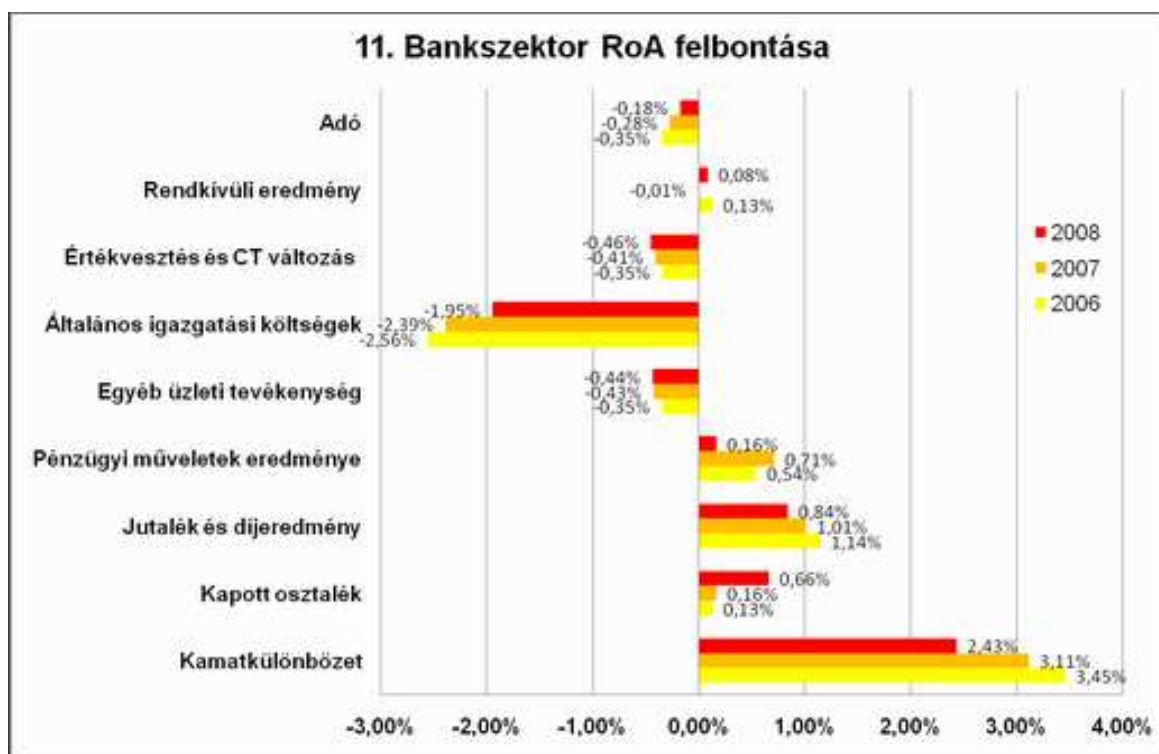
Mindenesetre a recesszióhoz kapcsolódó lakossági jövedelemcsökkenés (munkanélküliség) és a forint 2009. évi jelentős gyengülése biztosra vehetően előrevetíti a lakossági portfólió minőségének romlását.

A **vállalati hitelportfólió** minősége egy év alatt számottevően romlott. A problémás hitelek aránya továbbra is magasabb, mint a lakossági szektorban, a 2007. év végi 3,3%-ról 2008 végére 4,1%-ra nőtt.

Jövedelmezőség

A bankszektor eredményének alakulását jelentősen befolyásolja az értékvesztés mértéke, ezért a 2008. évi eredményről végleges értékelést majd csak az auditálások után lehet mondani.

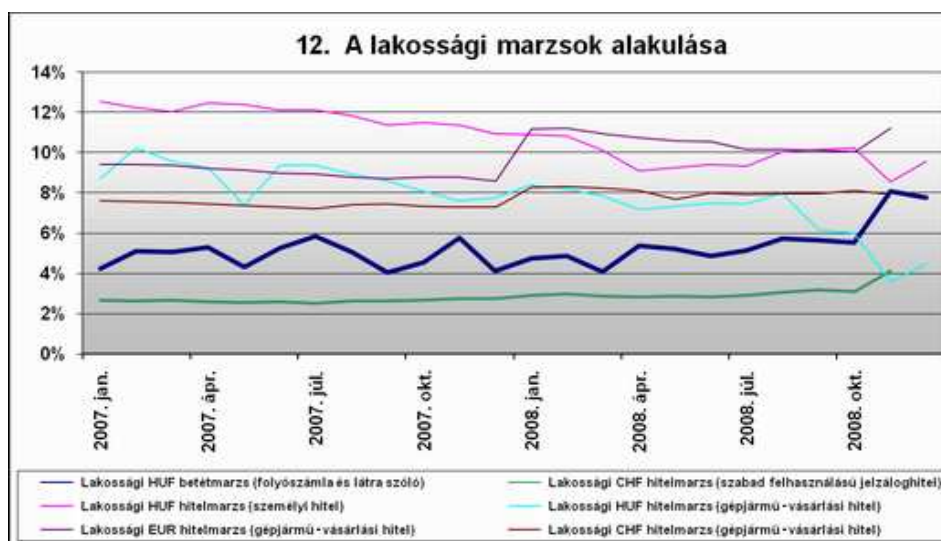
A bankrendszer teljes adózott eredménye 2008. év végén az előzetes adatok szerint 303 Mrd Ft volt, közel 7%-kal - 21,5 Mrd Ft-tal - alacsonyabb az előző évi értéknél. Immár második éve tapasztalható csökkenés a bankszektor jövedelmezőségében, s ez a trend a jósolt gazdasági visszaesés tükrében tartósan tűnik. Az eredmény romlása mind a ROA-ban, mind a ROE-ben tükröződött. A bankrendszerre vonatkoztatva, az előbbi értéke a 2008. első félévi 1,44%-ról 1,13%-ra, míg a ROE esetében 17,5%-ról 14,1%-ra csökkent az év végére. Egyedi hatásoktól megtisztítva a bankrendszer jövedelmezőségének tényleges csökkenése ennél is nagyobb mértékű volt.

Forrás: MNB

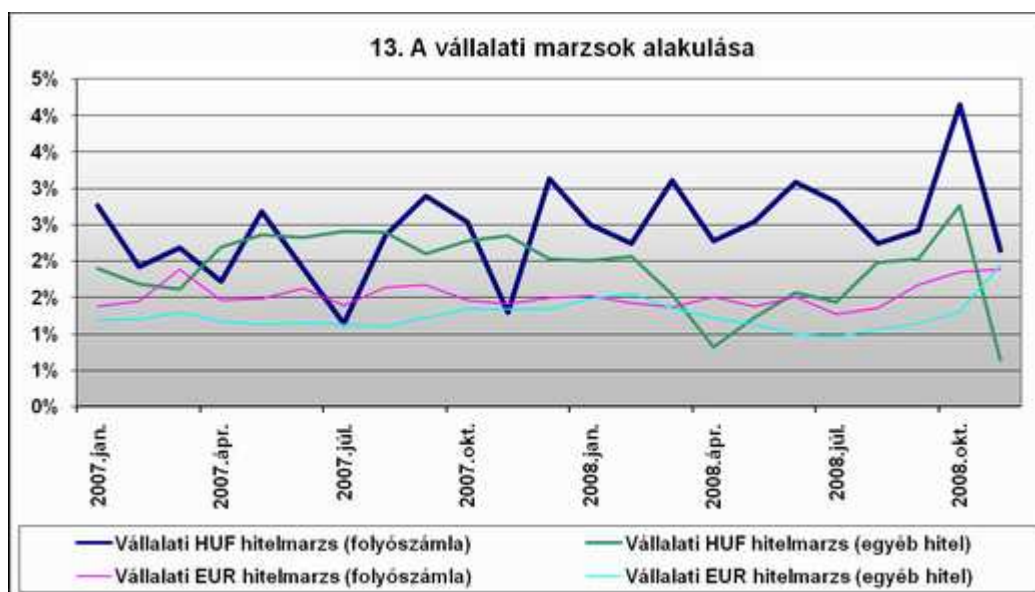
Az eredmény szerkezetét vizsgálva, a jövedelmezőség romlásában meghatározó része volt a kamatkülönbözet csökkenésének, ami mintegy 1 százalékponttal alacsonyabb volt, mint két éve; a mérlegfőösszegre vetített kamatkülönbözet a 2007. évi 3,1%-ról 2008-ban 2,7%-ra apadt. Visszaesett a jutalék eredményaránya is, továbbá a pénzügyi műveletek eredménye gyakorlatilag nullára csökkent. Ezt valamelyest kompenzálta a hatékonyabb működés; a költségcsökkentések hatására a működési költségek mérlegfőösszeghez viszonyított aránya 2% alá csökkent.

A lakossági marzsok alakulása az év végi finanszírozási preferenciaváltásra utal, mivel míg a finanszírozás drágulásának hatása már 2008 elején megjelent az árazásban, az év végén a forintkamatok átmeneti emelkedés után erőteljesen lefelé mozdultak, a devizahitel-kamatok pedig felfelé tolódtak el. A forintbetéti kamatlábak emelkedése azonban ezzel együtt is a 2009. évi jövedelmezőség további romlását vetíti előre.

Forrás: MNB

A vállalati marzsok leképezik a lakossági folyamatokat, a forintforrások olcsóbbakká váltak, a devizaforrások pedig megdrágultak, így a vállalati devizaszerződéseket év végére a forinttal azonos felárral írták alá. Mint ahogy az állományi adatokból láttuk, ez nem szegte kedvét a vállalkozásoknak, amelyek leginkább a devizahiteleket keresték.

Forrás: MNB

Tőkehelyzet

A bankrendszer tőkehelyzete 2008 végén is stabil volt. Az előzetes adatok alapján a tőkemegfelelés jelentősen meghaladta a törvényi minimumot.

Tőkemegfelelési mutató

	2003	2004	2005	2006	2007	2008 előzetes
Kereskedelmi bankok	11,48	11,93	11,08	10,68	11,01	11,06
Szövetkezeti hitelintézetek	15,13	15,82	15,42	15,22	15,69	13,65

II. SZABÁLYOZÁSI, SZAKMAI KÉRDÉSEK

1. A pénzügyi válsággal összefüggésben hozott intézkedések

2008 októberében a magyar kormány, érzékelve az államadósság finanszírozása terén tapasztalható súlyos nehézségeket, a Nemzetközi Valutaalaphoz, illetve az Európai Unióhoz fordult az ország finanszírozhatóságának a biztosítása érdekében. A kérést méltányolva az IMF 12,5 milliárd euró, a Világbank 1 milliárd euró, míg az Európai Bizottság 6,5 milliárd euró (összesen 20 milliárd euró) készenléti hitelkeretet bocsátott Magyarország rendelkezésére, 17 hónapos időtartamra, 2010. márciusi lejáratúval. A készenléti hitelhez kapcsolódó programban a kormány egyebek mellett vállalta a kormányzati kiadások GDP 2 százalékpontjával való csökkentését, a devizahitelek terheinek az enyhítését, a bankok stabilitását erősítő csomag elfogadását, a pozitív adólista létrehozását, illetve a pénzügyi szektor szabályozásának és felügyeletének a megerősítését.

Az Európai Központi Bank ugyanakkor egy 5 milliárd eurós swap keret megnyitásával bővítette a Magyar Nemzeti Bank mozgásterét.

1.1 A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának az erősítéséről szóló törvény

Az Országgyűlés 2008. december 15.-én elfogadta a stabilizációs törvényt, amely szerint az állam a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának megőrzése és biztosítása érdekében garanciát vállalhat a hitelintézetnek a hitelezővel szemben fennálló tartozásaira, illetőleg tőkét emelhet a hitelintézetben.

A törvény hatálya az 1996. évi CXII. törvény (a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról továbbiakban: Hpt.) szerinti hitelintézetekre terjed ki, ide nem értve a fióktelep formájában működő hitelintézeteket.

Garancia vállalásra a hitelintézet kérelmére bizonyos feltételek megléte esetében, a PSZÁF Felügyeleti Tanácsának elnöke és az MNB elnöke együttes javaslatára **kerülhet sor**. A hitelintézet kötelezettségének a **stabilizációs törvény hatálybalépése és 2009. év vége között kell keletkeznie**, a kötelezettség euróban, svájci frankban vagy forintban van meghatározva, és a garancia a kötelezettség meghatározásával azonos devizanemben teljesítendő. Az állami garanciavállalások együttes összege legfeljebb 1500 milliárd forint, de ezen a keretösszegeen belül 1050 milliárd forint legalább 3 hónap és legfeljebb 3 év lejáratú, 450 milliárd forint összegű állami garanciavállalás legalább 3 hónap és legfeljebb 5 év lejáratú hitelintézeti forrásbevonáshoz kapcsolódhat.

Hitelintézetben történő **tőkeemelésre** ugyancsak a PSZÁF Felügyeleti Tanácsának elnöke és az MNB elnök együttes javaslatára kerülhet sor a hitelintézet kérelmére vagy egyetértésével, de a törvényben meghatározott esetekben az állam ezt a hitelintézet egyetértése nélkül, hivatalból is megteheti. A hitelintézet kérésére vagy egyetértésével történő tőkeemelésről a Magyar Állam 2009. március 31-ig dönthet. E határidő lejártának utolsó napján meg is született az első ilyen döntés: az FHB 30 milliárd forintos állami tőkeemelést kapott osztalékelsőbbbségi részvényekért cserében. (Egy utólagos módosítás a döntés határidejét 2009. december 31-ig meghosszabbította.)

Amennyiben a Kormány rendeletben megállapítja, hogy a hitelintézet működésében zavarok keletkeztek és a hitelintézet fizetéseképtelensége a magyarországi pénzügyi közvetítőrendszer működésében súlyos károkat okozna, akkor a rendelet időbeli hatálya alatt a Magyar Állam kizárólagosan jogosult a hitelintézet közgyűlésének hatáskörébe tartozó ügyekben dönteni (a tulajdonosi jogokat gyakorolni). Ilyen tartalmú rendeletet a kormány 2009. december 31.-ig hozhat. A Magyar Állam a közgyűlés hatáskörében eljárva meghozott döntéseit a hitelintézet vezető tisztségviselőivel és a felügyelő bizottság tagjaival haladéktalanul, írásban közli.

Az államháztartásról szóló törvény egyik szakaszának 2009. március elején elfogadott kiegészítése azt is lehetővé tette, hogy a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitását potenciálisan veszélyeztető helyzetben **a Magyar Állam szabad pénzeszközeinek kezelése keretében a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott kötvényt szerezhethet, illetve a Magyar Köztársaság területén székhellyel rendelkező hitelintézeteknek kölcsönt nyújthat.** Ezekhez a műveletekhez az államháztartásért felelős miniszternek meg kell kérnie az MNB elnökének, illetve a PSZÁF Felügyeleti Tanácsa elnökének a javaslatát.

1.2 A betétbiztosítási összeghatár módosítása

A nemzetközi pénzügyi válság hatásának csillapítása, a bankrendszerrel szembeni bizalom erősítése érdekében az Országgyűlés módosította az Országos Betétbiztosítási Alap működését szabályozó, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvényt (Hpt.) A törvény 2008. október 15.-én hatályba lépett módosítása – összhangban az európai betétbiztosítási direktíva módosításával - az OBA által fizetendő kártalanítási összeghatárt az addigi 6 millió Ft-ról 13 millió Ft-ra emelte, s egyúttal eltörölte a betétes önrészt. Az Országgyűlés kinyilvánította, hogy a hitelintézeteknél elhelyezett betétek biztonsága érdekében a bankbetétek OBA alapból járó kártalanítása feletti részének kifizetésére a Kormány garanciát vállal.

Folyamatban van egy olyan tartalmú törvénymódosítás is, amely 15 millió Ft-ra emelné a kártalanítás felső határát és 20 munkanapra csökkentené a kifizetés határidejét.

1.3 A jegybanki eszköztár módosítása

A külső forrásbevonás nehézségeit és a piaci likviditáshiányt tapasztalva, novemberben a Magyar Bankszövetség Elnöksége levélben fordult az MNB elnökéhez, kérve, hogy tegyen intézkedéseket a bankok hitelezési képességének a javítására. Az MNB már a levél kézhez vétele előtt is számos fontos lépést tett az állampapírpiac zavartalan működésének az előmozdítására, a piaci likviditás javítására. Így megállapodást kötött az állampapírpiac Elsődleges Forgalmazóival, vásárlásokat eszközölt a másodlagos állampapírpiacokon, kéthetes és hathónapos forint hiteloldali eszközt vezetett be, valamint 5-ről 2 százalékra mérsékelte a kötelező tartalékrátát. Az átmeneti euró likviditás hiányok simítására október közepétől az MNB overnight EUR/HUF FX-swap lehetőség biztosításával is partnerei rendelkezésére állt.

Az MBSZ levele nyomán felsővezetői szintű egyeztetések kezdődtek a banki forrásbevonás javítása érdekében. Ezek figyelembe vételével március 2-től az MNB euró likviditást nyújtó hathónapos EUR/HUF FX-swap tendereket hirdet. Az MNB az eszközt igénybe venni kívánó hitelintézetek számára egyedi swap kereteket állapított meg, melyeknek együttes összege nem haladja meg az 5 milliárd eurót. A résztvevő bankoknak vállalniuk kellett, hogy a 2008. év végi szinthez képest növelik, vagy szinten tartják vállalati hitelállományukat, illetve, hogy a számukra megállapított kerettel azonos mértékben növelik külfölddel szembeni nettó

kötelezettségüket/vagy csökkentik külfölddel szembeni követelésüket. (Ezekkel az igénybevételi feltételekkel az egyeztetések során a bankok képviselői nem értettek egyet.) Március 9-től az MNB 3 hónapos EUR/HUF FX-swap tenderrel is rendelkezésre áll, melynél minimális implikált euró kamatot és maximálisan elfogadható mennyiséget határoz meg. A svájci jegybank és az MNB közötti megállapodás lehetővé tette az egyhetes EUR/CHF FX-swap tender februári bevezetését is. A tenderen a hét első kereskedési napján lehet ajánlatokat benyújtani. Mindezeket túl az MNB a megfelelő minőségű önkormányzati kötvényekkel bővítette a jegybankképes értékpapírok körét.

1.4 A devizaalapú hitellel rendelkező lakossági ügyfelek terheinek mérséklése

A devizaalapú hitelezésben meghatározó súlyt képviselő 11 bank Nyilatkozatot írt alá, amelynek értelmében vállalják, hogy meghatározott pénzügyi eszközökkel mérsékelni próbálják azokat a terheket, amelyek a nagymértékű árfolyam ingadozások miatt a devizaalapú hitellel rendelkező lakossági ügyfelek egy részénél az átmenetileg megnövekedett havi törlesztési részletek következtében felmerülnek, és emiatt ezek az ügyfelek átmeneti fizetési gondokkal szembesülnek.

Az üzletpolitikájukban, a napi üzleti gyakorlatukban irányadó szabályok keretei között, az ügyfél kezdeményezésére és az ügyféllel egyetértésben keresik a legelőnyösebb megoldásokat. E lehetőségek között továbbra is alkalmazható a törlesztési időszak meghosszabbítása, a devizában meghatározott hitel forintalapú kölcsönre történő átalakítása, a pénzügyi intézet egyedi döntése alapján a törlesztés átmeneti megkönnyítése, továbbá a devizaalapú hitelek előtörlesztésének rugalmas kezelése. A PSZÁF a PM megkeresésére megvizsgálta a Nyilatkozat hatályosulását, és megállapította, hogy a bankok betartották önkéntes vállalkásukat, bár erre nem sokszor volt szükség, mivel az adósok viszonylag ritkán kérték a Nyilatkozat szerinti könnyítéseket.

1.5 Számviteli szabályok módosítása: a sajátos szállítási repo ügylet

Október elejére a nemzetközi pénzügyi környezetben is jelen lévő bizonytalanság, a pénzpiacok zavara a hazai állampapír kibocsátásnál is éreztette hatását: az államháztartás finanszírozását biztosító állampapír-kibocsátásokon gyakorlatilag eltűnt a kereslet. A kormány állampapír likviditást élénkítő szándékkal hozzájárult a számviteli törvénynek a hitelintézetekre specifikált kormányrendeletben foglalt szabályához is, és kedvezőbbre változtatta a bankszakma által közel 4 éve szorgalmazott szállítási repo ügylet (repurchase agreement - visszavásárlási kötelezettség mellett értékesített értékpapírok) hazai elszámolását. A sajátos repo ügylet néven bevezetett elszámolási lehetőség közelebb áll a nemzetközi számviteli sztenderd (IFRS) szabályaihoz is.

Korábban a hazai és nemzetközi sztenderdeknek egyaránt megfelelő elszámolást csak dupla könyveléssel, illetve kézzel vezetett nyilvántartásokkal lehetett biztosítani, ez pedig tömegtermékek esetén kezelhetetlen volt. Szakértői vélemények szerint az értékpapír piaci forgalom, s a piac által generált likviditás elmaradt attól a szinttől, ami a piacon lévő értékpapír mennyiség mellett elvárható lett volna, s a hazai elszámolási szabály az államháztartás likviditásának optimális kezelését is korlátozta.

A 2008. október 10-én kiadott új előírás szerint „sajátos szállítási repo” esetén nem kell adásvételt könyvelni, hanem kölcsönként lehet elszámolni, és a papírok a könyvekben maradhatnak. A bankszakma üdvözölte az IFRS szabályok felé közelítő lépést. A piaci

forgalom a rendelkezést követően megélné, s a banki informatikai rendszerek átállítása is elkezdődött, hogy mielőbb kiválthassák az induláskor még kézzel vezetett nyilvántartásokat.

1.6 Lakáshitel-mentő konstrukció munkanélkülieknek

A Kormány a bankok bevonásával törvényt dolgozott ki a pénzügyi válság miatt munkanélkülivé válók lakáshitel-terheinek enyhítése érdekében. A jogszabály szerint az ügyfeleknek maximum 2 évig csak minimális (10 ezer forint körüli) törlesztést kell bankjuknak fizetni, míg a fennmaradó esedékes törlesztésre az állam készfizető kezességet vállal. Ezzel ugyan a bankok nagy-összegű törlesztéstől esnek el, ugyanakkor nem kell tartaniuk tömeges hitelbedőléstől, s a fedezetek – túlkínálat miatti – elértéktelenedésétől.

Az egyeztetések során a Bankszövetség elérte, hogy egy áthidaló hitel alkalmazásával banktechnikailag kezelhetővé váljék a konstrukció a tömegesen igénybevett ún. „kombi-hitelekre” (lakás-takarék-, ill. biztosítási termékkel együtt nyújtott lakáshitelekre) is, azaz a kezesség érvényes legyen, ill. a bank belátására legyen bízva, hogy biztosítja-e ügyfelének és milyen mértékben, a konstrukcióban való részvételt.

A törvényt az Országgyűlés 2009 márciusában fogadta el.

1.7 A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét érintő egyes törvények módosítása

A Gazdasági Versenyhivatal 2007-2008-ban ágazati vizsgálatot folytatott „Váltás egyes lakossági és kisvállalati pénzügyi termékek esetében” címmel. Az ennek nyomán elkészült vizsgálati jelentés-tervezete számos javaslatot fogalmazott meg a bankváltással, a THM-mel, az egyoldalú szerződésmódosítással és más kérdésekkel kapcsolatban. A vizsgálati jelentés tervezetének megvitatására a GVH 2008. december 18-án konzultációra hívta az érintett bankokat. Itt megfogalmaztuk a jelentéssel kapcsolatos észrevételeinket, és az illetékes munkacsoportunk vezetője átadta a GVH elnökhelyettesének az Egyoldalú szerződésmódosítás jogának méltányos gyakorlásáról szóló Elnökségi Ajánlás tervezetét. Nem sokkal ez után az Országgyűlés honlapjáról értesültünk arról, hogy a Kormány előzetes szakmai egyeztetés nélkül, a két hónapos téli törvénykezési szünet kezdete előtt, 2008. december 23-án benyújtotta a parlamentnek a pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletét érintő egyes törvények módosításáról szóló javaslatát, ami kitért az egyoldalú szerződésmódosítás kérdéskörére is.

Ezt követően az Elnökség nevében levélben fordultunk a miniszterelnökhöz és a pénzügyminiszterhez, amelyben mind az eljárást, mind pedig a tervezet tartalmát kifogásoltuk. A törvényjavaslat szakmai szempontokat is figyelembe vevő egyeztetésére így már csak a sürgősséggel beterjesztett törvényjavaslat parlamenti tárgyalásával párhuzamosan volt mód.

A sürgősséggel elfogadott és kihirdetett törvény számos ponton komoly korrekcióra szorult, aminek érdekében folyamatos erőfeszítéseket teszünk.

1.8 A központi hitelinformációs rendszerről szóló törvény tervezete

Az IRM főfelelőssége mellett 2008 szeptemberében folytatódott a központi hitelinformációs rendszerről szóló törvénytervezet előkészítése. (A teljes körű lakossági hitelinformációs rendszer létrehozása a Nemzetközi Valutaalap felé vállalt kötelezettségek között is szerepel.) A Bankszövetség részletes pontosító szövegjavaslatot küldött a törvénytervezethez, emellett felhívta a figyelmet azokra az aggályokra, amelyek a rendszer bonyolultságával, a teljes önkéntesség miatt a rendszer megbízhatóságának gyengülésével kapcsolatban merültek fel. Az ún. „ösfeltöltés” kapcsán a banki szakértők erősen bírálták a feltöltés előírt módját, határidejét,

költségességét és – tekintettel az ügyfél-hozzájárulás kétséges voltára, valamint a hozzájárulás tetszőleges alkalommal történő visszavonhatóságára – kifogásolták az ösfeltöltésnek az ügyfél engedélyéhez kötését. A Kormány szakmapolitikai értekezlete és a kabinet döntése alapján a törvényjavaslat előkészítése felgyorsult, s a Kormány október 22-i ülésén elfogadták a javaslatot.

A törvényjavaslat egy kompromisszumos megoldást tartalmaz az ügyféladatoknak a rendszerbe való bekerülésére és az onnan történő lekérdezésre vonatkozóan. A törvény az ügyfelek információs önrendelkezési jogát elismerve az ügyfél hozzájárulásához köti, hogy a szerződéses adatok bekerülnek-e a Khr-be. A törvényjavaslat T/6668. számon 2008. október 20. óta tárgysorozatban van, de az általános vita még nem kezdődött meg. A törvényjavaslatához a Bankszövetség széleskörű egyeztetések eredményeként több, alapvető fontosságú módosító indítványt nyújtott be. A módosítási javaslatokat egyeztettük az IRM-mel, ahol ezekkel egyetértettek.

2. Egyéb szabályozási változások és jogszabály módosítási tervezetek

2.1 A pénzügyi szolgáltatásokat érintő egyes törvények módosítása

A törvénycsomag a pénzügyi szektorbeli részesedésszerzések és részesedésnövelések prudenciális eljárási szabályairól szóló 2007/44/EK irányelv hazai jogba történő átültetése érdekében került kidolgozásra. A törvénycsomag a Hpt.-t, a tőkepiaci törvényt, a befektetési szolgáltatási törvényt és a biztosítási törvényt módosította. A tervezethez a Bankszövetség szövegszerű pontosító javaslatokat tett, amelyek egy részét figyelembe vették a módosításnál. A törvényjavaslat az Országgyűléshez benyújtásra került: T/6574. számon.

2.2 Ügyfélbarát módosulás a lakásrendeletben

A sajtóban megjelent ügyfélpanaszok alapján az Önkormányzati Minisztérium (ÖM) módosítani kívánta a lakástámogatást szabályozó kormányrendeletet. Az ügyfelek bürokratikusnak tartották, hogy az államnak nem elég, ha értesül a hitellel megelőlegezett támogatás fejében megszületett gyerekekről, hanem elvárja, hogy az ügyfelek a bankon keresztül is jelentsék ezt az eseményt. Ennek elmaradása - ugyancsak a bank által lebonyolított - pénzügyi szankciót vont maga után.

Az állam kidolgozott egy olyan módszert, amelynek alapján a két állami adatbázis összevezetése révén, mentesül a gyerekvállalást teljesítő ügyfél a banki bejelentési kötelezettségtől. A két állami adatbázis összevezetéséhez azonban – adatvédelmi okokból – szükséges előzetesen az ügyfelek felhatalmazása.

A bankok javasolták, hogy az ügyfeleket a változásokról értesítő levelet, valamint az adatvédelmi felhatalmazást egységes tartalommal és formátumban küldje ki az összes bank. Az ÖM elfogadta a javaslatot és az ügyfeleknek küldendő állami tájékoztatás egységes módon, a bankszövetségi koordinációt követően került kiküldésre. Nem fogadta el ugyanakkor a jogalkotó azt a bankszövetségi javaslatot, hogy a már befizetett büntetéspénzeket az állam (pontosabban az Államkinestár) közvetlenül számolja el az ügyfelekkel, s ne terhelje ezzel a feladatát már teljesítő (a büntetést behajtó, s az államnak már továbbító) bankot.

Ide kapcsolódó esemény, hogy 2008-ban az **Állami Számvevőszék (ÁSZ)** megkereste a Bankszövetséget, hogy az **állami lakástámogatás rendszerének vizsgálatakor** legyen

segítségére a bankokat érintő vizsgálatok minél szakszerűbb lebonyolításában. Első menetben a tagbankok az ÁSZ írásos adatkérési tervezetét véleményezték, majd az ennek alapján összeállított, és a Számvevőszéknek megküldött bankszövetségi véleményről rendeztünk konzultációt az ÁSZ és az érintett bankok szakértőinek bevonásával. Mindezek révén elértük, hogy az adatkérés kötelező jellege valóban csak a támogatott hitelekre terjedjen ki, az adatigényből a bankok által csak nagy utána kereséssel, s főleg kézi munkával előállítható adatok nagy része törlésre kerüljön.

2.3 A fogyasztóvédelmi törvény módosítása

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium márciusban közigazgatási egyeztetésre bocsátotta a fogyasztóvédelemről szóló törvény és a kapcsolódó törvények módosítását. A törvényjavaslat a fogyasztók tájékoztatására, a panaszkezelésre, az ügyfélszolgálatra, a békéltető testületekre, és a közérdekű igényérvényesítésre, a bírságszabályozás módosítására, a hatósági ellenőrzésre tartalmazott előírásokat.

A tárca kizárólag a fogyasztóvédelmi civil szervezetekkel és egyes kereskedelmi érdekképviseletekkel egyeztetett, a pénzügyi szakmai szervezetekkel ezt elmulasztotta. A törvényjavaslattal kapcsolatos észrevételeinket ennek ellenére eljuttattuk a tárcához, a korábbi és a jelenlegi miniszterhez egyaránt. Ugyancsak megkerestük az Országgyűlés fogyasztóvédelmi albizottságát és a parlamenti frakcióvezetőket módosító indítványainkkal. Véleményünket a fogyasztóvédelmi albizottság elnöke által a civil szervezeteknek tartott egyeztetésen is elmondtuk. Álláspontunkat egyeztetettük a MABISZ-szal és a kereskedelmi, szolgáltatói területeken működő más szakmai szervezetekkel is.

Általános az a megítélés, hogy a törvénytervezet a pénzügyi szolgáltatások sajátosságait teljes egészében figyelmen kívül hagyja, nem veszi figyelembe az ágazati törvényekben szereplő fogyasztóvédelmi rendelkezéseket, s mechanikusan alkalmazza a pénzügyi szolgáltatásokra a kereskedelemben alkalmazott fogyasztóvédelmi előírásokat, ami önmagában súlyosan aggályos.

A témához kapcsolódik, hogy az **Országgyűlés Fogyasztóvédelmi Eseti Bizottsága** 2008. június 18-án ülést tartott, melynek egyik napirendi pontja a bankok lakossági hitelezési gyakorlata, a lakossági pénzügyi műveletek fogyasztóvédelmi kérdései voltak. A vita számos kérdést érintett, így többek között a hitelközvetítők tevékenységét, az illegális hitelezést, az egyoldalú szerződésmódosítást, az erőfölénnyel történő visszaélést, a bankok hirdetési gyakorlatát, a felelős hitelezést, a pénzügyi kultúra fejlesztését. A vitában a Bankszövetség részletesen kifejtette álláspontját. A résztvevő képviselők tájékoztatást adtak arról, hogy törvénymódosítást fognak kezdeményezni a lakossági pénzügyi szolgáltatásokat érintő kérdésben, az ülésről pedig tájékoztatták az érintett minisztereket.

2.4. A hitelintézeti ügynökök tevékenységének szabályozása

A Bankszövetség a hitelintézeti ügynökök tevékenységének, jogállásának részletesebb, törvényi szintű szabályozását kezdeményezte a Pénzügyminisztériumnál. A Nemzetközi Valutaalappal szemben vállalt kötelezettségek között is szerepel a biztosítási- és hitelközvetítők tevékenységének és termékeiknek fokozott szabályozása.

A bankszakma és egyéb piaci szereplők által is erőteljes kifogások fogalmazódtak meg a hitelközvetítők tevékenységével kapcsolatban, igényelve a részletesebb, szigorúbb törvényi

szabályozást. A jelenlegi szabályozás a hitelintézeti törvényben nem biztosítja a hitelközvetítők (ügynökök) megfelelő működésének garanciális feltételeit, továbbá a piacon működő ügynökök számára lehetőséget nyújt a hitelpiac kedvezőtlen manipulálására, és az ellenőrzés alóli kibújásra is. A PSZÁF ellenőrzési tevékenységében az ügynökök működése az elmúlt időszakban nem kapott kellő hangsúlyt. Javasoltuk a Pénzügyminisztériumnak a hitelintézeti törvény olyan tartalmú módosítását, amely az ügynökök, vagy hitelközvetítők valamennyi kategóriájára vonatkozóan teljes körű szabályozást tartalmazna, s így elindíthatna egy piactisztulást ezen a területen.

2.5. A Polgári Törvénykönyv tervezetének egyeztetése

A „pénz és hiteljogviszonyokkal”, biztosítással foglalkozó fejezetekről 2008-ban az IRM az érintett minisztériumok, egyéb szakmai érdekképviseletek részvételével külön, több alkalommal egyeztetést szervezett. Ehhez a részhez a Bankszövetség részletes normaszöveg javaslatot küldött. Továbbá javaslatot tettünk a zálogjog tárgyának meghatározásával, a rendhagyó zálogjoggal, a határidők számításával, az általános szerződési feltételekkel, a kikötött kamat mérséklésével, a kezességi szabályokkal kapcsolatban. Az új Ptk. tervezetről több konferenciát szerveztek, amelyen a Bankszövetség képviselői is részt vettek, ill. előadást tartottak.

A Bankszövetség az új Polgári Törvénykönyv hatályba lépésével összefüggően az IRM részére megküldte a hitelintézeti törvény, a jegybanktörvény, a lakás-takarékpénztárakról szóló törvény, a jelzálog-hitelintézetekről szóló törvény, a csődtörvény, a tőkepiaci törvény, a pénzforgalmi jogszabályok, az ingatlan-nyilvántartási jogszabályok módosítására tett javaslatait, megjelölve a módosítás indokait. Jeleztük az átmeneti szabályok kialakításának szükségességét a hatályba léptető rendelkezések körében a kamatszámítás, a biztosítéki szabályok, a végrehajtási törvény és a zálogjogi szabályok összehangolása körében.

2.6. Magáncsőd

„A javaslatok a természetes személyek adósság-átütemezésére és törlesztési eljárására vonatkozó szabályok kialakítására” (a továbbiakban: magáncsőd) című szakmai vitaanyagot decemberben egyeztetette az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium. A Bankszövetség tervezethez adott véleményében kifejtette, hogy a kialakult pénzügyi válság és gazdasági recesszió időszakában a magáncsőd intézményét az adósok egyfajta „hitelamnesztiaként” vagy adóskonzolidációként értelmeznék, ami nem szolgálná az eljárás által megcélzott nevelői funkciókat. Nem elvitatva az intézmény elvi létjogosultságát, úgy gondoljuk, hogy a magáncsőd intézménye csak abban az esetben képes betölteni rendeltetését, ha ahhoz aktív foglalkoztatás- és szociálpolitikai intézkedések kapcsolódnak.

Véleményünk szerint a magáncsőd intézményét legkorábban a gazdasági válságból való kilábalás után lehetne bevezetni Magyarországon, egy olyan időszakban, amikor már működik a teljes listás hitelnnyilvántartás. Ez utóbbinak elvi és gyakorlati indoka is van.

A viták során a koncepció is jelentősen megváltozott. Hatálya szélesebb körű lett: már nemcsak azok kerülnek be az adósság-átütemezési és törlesztési eljárásba, akik rendszeres jövedelemmel és vagyonnal rendelkeznek az adósságszolgálat legalább részbeni teljesítéséhez, hanem gyakorlatilag az adósok teljes köre. A másik lényeges változás az adós mentesítése a fennmaradt tartozásai alól. A koncepció kiinduló változata még az adós köztartozások alóli

mentesítésére korlátozódott, az újabb **koncepció a mentesítés anyagi következményeit teljes egészében a hitelezőkre hárítja. Ez a bankok számára elfogadhatatlan.**

Az egész koncepciót a szociális törvénnyel együtt kell értelmezni és bemutatni, világosan láthatóvá kell tenni, hogy hol van az állami gondoskodás szerepe és milyen terheket raknak a piaci szereplőkre.

3. Önszabályozás - A pénzügyi rendszerbe vetett bizalom erősítése érdekében közzétett Bankszövetségi Ajánlások

3.1 Egységes Teljes Hiteldíj Mutató (THM)

A Magyar Bankszövetség Elnöksége a Pénzügyminisztériummal és a PSZÁF-fal egyetértésben közzétette az 1/2008. Ajánlást. Az Ajánlás arra irányult, hogy a reklámokból kikerüljenek a félreértelmezhető THM értékek, s így az egyes termékek összehasonlíthatósága javuljon. A bankszövetségi javaslatok szellemében kiegészítették a betétekre (EBKM) és az értékpapírokra (EHM) vonatkozó előírásokat is. E termékeknél ugyancsak szabályozták az akciós kamat alkalmazását, a kombinált betéti termékek és a lakástakarék-pénztári (ltp) megtakarítások EBKM-jének kezelését.

3.2 Etikai Kódex

A 2008. évi Testületi Ülés elfogadta a Magyar Bankszövetség új Etikai Kódexét, amely rögzíti az egyenlő bánásmódon alapuló ügyfélkezelést, az ügyfél méltányolható üzleti érdekeit figyelembe vevő szerződési feltételek alkalmazását, hiteles tájékoztatást, etikus reklámot, ügyfélbarát ügyintézkést, az ügyfélpanaszok hatékony és rendszerszerű kezelését, a tagok együttműködését önszabályozással és önkéntes jogkövetéssel, biztonságos munkahely és szakmai fejlődést.

Az önszabályozással elfogadott normák megsértése pedig etikai vétségnek minősül, aminek szankciója adott esetben a vétség nyilvánosságra hozatala, nagyon súlyos esetben pedig a vétkes kizárása.

3.3 Egyoldalú szerződésmódosítási Kódex

Az Egyoldalú szerződésmódosítás jogának méltányos gyakorlásáról szóló kódex munkaanyagát a Bankszövetség megvitatta az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület, valamint a Banki Hitel Károsultjainak Egyesületével. A kamatok egyoldalú megváltoztatásának jogát az egyeztetésbe bevont szakértők nem kifogásolták, csupán az új díjak és jutalékok egyoldalú bevezetését. A banki szakértők végül kiegészítették a javaslatot az új díjak és jutalékok egyoldalú bevezetéséről való önkéntes lemondással. A Kódexet a Bankszövetség átadta (2008. december 18.-án) a GVH elnökhelyettesének, valamint eljuttatta a Pénzügyminisztériumba is.

3.4 Hitelkiváltási Kódex

A Magyar Bankszövetség Elnöksége elfogadta a hitelkiváltás megkönnyítése érdekében követendő gyakorlatról szóló 2/2008. Elnökségi Ajánlást, amelynek értelmében a csatlakozó intézmények vállalják, hogy az új bank hitelbírálatainak megkönnyítése céljából egységes űrlapot alkalmaznak a régi, kiváltandó hitel adatainak rögzítésére. A folyamatot gyorsítja majd a két bank közötti elektronikus adatcsere. A bankok együttműködése módot ad arra is, hogy a

régi bank új ajánlattal keresse meg adósát, azaz a régi és az új bank versenyezzen az ügyfél megtartásáért, illetve megszerzéséért.

A régi hitelezőt a régi kölcsön lejárat előtti teljes törlesztése esetén kompenzáció illeti meg, melynek mértékét – kizárólag a fogyasztási hitelek tekintetében - a 2008/48/EK Irányelv rögzíti. Az Irányelv rendelkezéseit 2010-ig kell a magyar jogba átültetni, azonban az Elnökség azt ajánlotta tagjainak, hogy a fogyasztási hitelek esetében már ezt megelőzően is az irányelvi rendelkezésekkel összhangban rendezzék az előtörlesztés kérdését.

3.5 Bankváltási Útmutató

A Bankszövetség munkacsoportja összeállított egy olyan kiadványt, amelyben hasznos tanácsokkal kívánta segíteni az ügyfeleket a bankváltás átgondolásában, megtervezésében és megvalósításában. A Bankváltási útmutató érdemi segítséget jelent a bankok ügyfeleinek, mivel a bankváltással kapcsolatos összes díj- és költségelemet megemlíti az ügyfelek legszélesebb köre számára érthető módon. Az útmutató külön felhívja a figyelmet arra, hogy az ügyfél - szerződésbontás előtt - tájékozódjon régi bankjánál, mert lehet, hogy az új banknál kiválasztott szolgáltatást időközben a réginél is kifejlesztették, talán még kedvezőbb áron is. Nyomatékkal ajánlja a bankváltásban gondolkodóknak, hogy több bank ajánlatát vessék össze döntésük előtt, s ebben támaszkodhatnak a feltétlenül objektívnak tekinthető PSZÁF-honlapra is.

3.6 Alapszámla

A Pénzügyminisztériumnak 2008. februárban átadott, a Bankszövetség Alapszámla Munkacsoportja által készített és tagbankjaink által jóváhagyott alapszámla konstrukció értékelése alapján a kormány pontosította elvárásait. Tekintettel a PM új igényeire, a munkacsoport október-november folyamán ismét megtárgyalta, és a kérésnek megfelelően módosította a konstrukciót. Megegyeztek a bankok abban is, hogy önszabályozás keretében készek a kormány elvárásainak megfelelni, és 2009. január 1-től lehetővé teszik az egységes alapszámla konstrukció használatát, amennyiben a Gazdasági Versenyhivatal versenyjogi szempontból nem tartja a konstrukciót aggályosnak és a Posta kész a bankkártyával történő első két készpénzfelvételi tranzakciót ingyenessé tenni. A Pénzügyminisztérium december 19.-én tájékoztatott arról, hogy különféle jogi szabályozatlanságok miatt 2009. januártól nincs szükség az alapszámla konstrukció bevezetésére, így banki önszabályozásra sem került sor.

3.7 A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni fellépés

A bankok kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy az általuk kínált szolgáltatások ne kapcsolódjanak össze bűncselekményekkel. A banktitok által biztosított bizalom nem szolgálhatja bűnözői csoportok érdekeit, ugyanakkor a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozásának megakadályozása nem járhat az ügyfelek komfortérzetének a csökkenésével. Ennek érdekében fogalmazták meg a szakértők a pénzmosási törvény végrehajtásának minimum követelményét, az egységes és hatékony fellépés eljárásrendjét.

4. GVH-Interchange vizsgálat

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a fizetési kártyákkal végrehajtott vásárlási tranzakciók során felszámított bankközi díjak tárgyában versenyfelületei eljárást indított, ami 23 bankot, valamint a MasterCard-ot és a Visa-t érintette. A Magyar Bankszövetség tagbankjai

kezdeményezték, hogy a Bankszövetség koordinálja az érintett bankok lépéseit. A Bankszövetség Elnöksége úgy határozott, hogy össze kell hívni a vizsgálatban érintett bankok vezetőit annak érdekében, hogy döntés szülessen a GVH által kifogásolt megállapodás megszüntetéséről és a közös kötelezettségvállalásról.

Ennek értelmében a bankok a MasterCard-dal 2008. július 28-i, a Visa-val pedig 2008. augusztus 1-i dátummal közölték a hazai bankközi díjak felmondását. A megállapodás megszüntetését a GVH meglelégedéssel nyugtázta. A MasterCard által július 28-tól bevezetett, a GVH által kifogásolt megállapodásban szereplő bankközi díjaktól alig eltérő új bankközi díjak azonban nagyban veszélyeztették azt, hogy a kötelezettségvállalást megfelelőnek találja a GVH, mivel a hivatal véleménye szerint a piac megfelelő fejlődését az új díjak továbbra sem támogatták. Ezért a Mastercard november 20.-án közölte az új díjszerkezetet, ami már lényegesen alacsonyabb volt a korábbinál.

A Bankszövetségben tartott felsővezetői értekezleten a résztvevők döntöttek a GVH-Interchange vizsgálattal kapcsolatos banki kötelezettségvállalást tartalmazó szakértői anyagról. A GVH Interchange ügyében hozott döntésnek megfelelően a Versenyhivatal vizsgálatvezetőjét levélben tájékoztattuk a Vj-18/2008. számú vizsgálatban érintett bankok kötelezettségvállalási szándékáról és annak tervezett feltételeiről.

A GVH Versenytanácsa (VT) által készített előzetes álláspont lehetőséget biztosított arra, hogy a vizsgálatban érintett bankok a vizsgálóknak benyújtott kötelezettségvállalást a versenytanácsi álláspontnak megfelelően módosítsák, de ehhez a 2009. január végi határidő nem lett volna elegendő, ezért VT-től határidő módosítást kellett kérni, amit meg is kaptunk. Az új, 2009. március 6-i határidőre, a bankok által megbízott versenyjogász szakmai támogatásával elkészült, a korábbihoz képest új elemet, a „Kártyaelfogadást Fejlesztő Program”-ot tartalmazó kötelezettségvállalás, továbbá a VT előzetes állásfoglalásában szereplő elvárásokkal kapcsolatos szakmai észrevételek összefoglalója.

5. Adatszolgáltatási fejlemények

5.1 A jegybanki adatszolgáltatás 2009. évi változása

Az MNB 2008 nyarán konzultációt tartott a hitelintézetek adatszolgáltatásokról felelős vezetőinek és munkatársainak a következő évre tervezett változtatásokról. Az adatszolgáltatásról szóló jogszabály szerkezetében megváltozik: 2009-re egy adatszolgáltatási rendeletben jelenik meg a 2008. évi két szabály, s az egységes szerkezetbe foglalással egyidejűleg a rendeletben szereplő előírások terjedelmét is felülvizsgálták és a racionalizálás eredményeként a kitöltési előírások rövidebbek, átláthatóbbak, könnyebben kezelhetőbbé váltak.

5.2 A PSZÁF adatszolgáltatás 2009-re várható változásai

A PSZÁF szakértői szeptemberben a 2009. évre tervezett és munkaanyag szintjén összeállított hitelintézeti adatszolgáltatási változtatásokról bekérték a hitelintézeti szakemberek előzetes véleményét. Az új igények kapcsán arról is információt kértek, hogy a tervezett változtatások a gyakorlatban kivitelezhetőek-e és mikorra tudnak erre az érintettek felkészülni. A tervezett változtatások közül a legtöbbet, a bankok kezelhetőnek tartották.

Ugyanakkor elhúzódó egyeztetések voltak arról a PSZÁF vezetői körlevélről, melyben értesítették a bankokat, hogy egy ún. incidens bejelentési kötelezettséget kívánnak előírni 2008. október 1-jétől. A vezetői körlevél nem vett tudomást a kötelezettség törvényi akadályairól és más szervek hatásköréről (pl. hamis pénz, bankkártya csalás – MNB). Aggályainkat szóban és írásban is kifejtettük, melynek eredményeképpen az incidensek bejelentését, az arról szóló adatszolgáltatást nem írták elő.

5.3 A bankközi BankAdat rendszer továbbfejlesztése

A BankAdat rendszert, amely a hitelintézetek legfontosabb negyedéves pénzügyi adatait tartalmazza, a Magyar Bankszövetség hozta létre és már több mint hét éve, zárt rendszerben a hazai bankok között működik. A Bankárképző által kezelt információs rendszernek azok a hitelintézetek a tagjai, amelyek vállalják, hogy negyedévente közreadják a közösen elfogadott lényeges információt tartalmazó egyedi pénzügyi adataikat. A rendszer működésének alapelve az önkéntesség mellett a kölcsönösség, azaz csak annak a hitelintézetnek van módja a partner hitelintézetek adatahoz hozzájutni, amelyeket maga is szolgáltat, illetve amelyeket közös megállapodás szerint egyedi vagy összevont szinten a tagok meghatároztak, elfogadtak. Az egyedi banki pénzügyi adatok nem nyilvánosak, azokhoz hozzáférni csak biztonsági kóddal lehet. A BankAdat rendszer tartalma az elmúlt évek alatt folyamatosan bővült a bankok között fokozódó piaci verseny, és a változó piaci körülmények hatására.

2008-ban a Bankadat rendszernél további bővítést szorgalmaztak a tagbankok, s ezért a Bankszövetség egyeztetést kezdett az MNB-vel és a PSZÁF-fal annak érdekében, hogy az oda beküldött jelentésekhez a bank belső elemzői is hozzáférhessenek, a beküldött adatokat a bankok összesített formában visszakapják. Elkezdődött az adatigények specifikálása, a BankAdat rendszer technikai felkészítése és 2009 elején néhány kiválasztott jelentést mind a PSZÁF, mind az MNB átadott.

5.4 HUNOR adatbázis

A 2007 májusától élesben működő **HUNOR magyar működési kockázat adatbázis** a 2008. év során is problémamentesen üzemelt. A konzorciumban részt vevő 12 tagbank adatszolgáltatási kötelezettségeit a szerződésben foglaltaknak megfelelően teljesítette. Az adatbázisban 2008 végéig több mint háromezer veszteség eseményt rögzítettek, összesen mintegy 9 milliárd Ft veszteségértékkel. A résztvevő bankok további – a jelenlegi HunOR rendszeren túlmutató - együttműködési lehetőségeket vizsgálnak, többek között közös, magyarországi kockázati térkép és magyar bankrendszer-specifikus scenáriók kialakítását, valamint egy közös KRI (Key Risk Indicator) adatbázis létrehozását.

6. Pénzforgalom

6.1 A Magyar SEPA Egyesület létrehozása

Hosszabb előkészítő folyamat eredményeként 2008 áprilisában megalakult a Magyar SEPA Egyesület (továbbiakban: MSE), amely az Unió jövőbeli pénzforgalmát meghatározó SEPA (Single Euro Payments Area) hazai felelős intézménye. A SEPA-ért EU szinten felelős Európai Pénzforgalmi Tanácshoz (EPC) hasonlóan az MSE is elsősorban banki önszabályozással alakítja a pénzforgalom szabályait, szorosan együttműködve a hazai szabályozó hatóságokkal és az ügyfelek érdekképviselőivel.

Az MSE létrehozásában az MNB és a Bankszövetség vállalt meghatározó szerepet, de emellett az alapító tagként résztvevő – a pénzforgalomban döntő súllyal bíró – 11 bank szakértői is érdemi munkát végeztek. A SEPA implementálás sikerességét az első hónap forgalmának eredményei megerősítették. A SEPA fizetési módokhoz csatlakozni kívánó hazai bankok támogatása a NASO¹ feladata, amelyik a Magyar SEPA Egyesület egyik bizottsága. Az öt tagból álló magyar NASO segítséget nyújt a hazai bankoknak a csatlakozási dokumentumok kitöltésében, az összeállított csatlakozási csomag kellékeinek ellenőrzésében, az EPC Titkárságára a kívánt határidőre történő eljuttatásában, valamint az EPC, azaz az egységes euró fizetési módok kidolgozójánál működő központi NASO szervezettel való kapcsolattartásban. Jelenleg már 12 hazai bank képes a SEPA Euro átutalás (SCT tranzakciók) kezelésére.

6.2 A pénzforgalmi irányelv honosítása

A Pénzügyminisztérium elkészítette, és véleményezésre megküldte a pénzforgalomról szóló uniós irányelv (2007/46.) hazai szabályozásának koncepcióját. A Bankszövetség üdvözölte, hogy a pénzforgalom szabályozása törvényi szintre került, ugyanakkor rámutattunk annak fontosságára, hogy a kapcsolódó törvények módosítására és a végrehajtási rendeletek megalkotására is kellő figyelmet kell fordítani. Ennek tükrében rendkívül rövidnek ítéltük azt a határidőt (2008. november), amelyet a PM a jogszabály létrehozására kitűzött. Külön kiemeltük a bankszámla elleni végrehajtás szabályozásának újragondolását, amelynek jelenlegi - bankokra nézve hátrányos - gyakorlata teljesen egyedülálló az európai jogalkotásban.

6.3 Fizetési Rendszer Fórum Koordináció

A Fizetési Rendszer Fórum Direct Debit munkacsoportja elkészítette a csoportos beszedés aktualizált működési szabályait, és az MNB pénzforgalmi rendelet kiegészítésére vonatkozó javaslatát. A működési szabályok, a Fizetési Rendszer Tanács döntése alapján publikálásra kerültek az MNB, a Bankszövetség és a GIRO Zrt. honlapján. A Magyar Szabványügyi Testület az MNB megbízásából eljárta a működési szabályok elő-szabványként történő megjelentetése érdekében.

¹ NASO (National Adherence Support Organization) Nemzeti Csatlakozást Támogató Szervezet

III. BANKSZÖVETSÉGI MUNKACSOPORTOK, RENDEZVÉNYEK, KAPCSOLATOK

1. Bankszövetségi munkabizottságok, munkacsoportok

A Bankszövetségben különböző témákban jelenleg 22 munkabizottság és (ad hoc) munkacsoport működik. (ld. 2. sz. melléklet)

A 2008-ban jelentősen nőtt a Bankszövetségben tartott szakmai egyeztetések, tájékoztatók száma. Ezen kívül a Bankszövetség munkatársai és a bankok szakértői számos külső szakértői egyeztetésen (IRM, PM, stb.) vettek részt. Az év során hozzávetőleg 170 munkacsoport-ülés, szakmai egyeztetés zajlott a Bankszövetségben. Így többek között:

1.1 Fizikai Biztonsági Munkacsoport

A munkacsoport foglalkozott a nem önálló épületben levő bankfiókok tűzbiztonsági követelményeivel, továbbá a fiókok tűzvédelmének kezelését egyszerűbbé és olcsóbbá tevő kulcstárolási módszerrel. A munkacsoport két rendőrségi megkeresést is támogatott: egyrészt egyetértett azzal, hogy a Bankszövetség segítse az ORFK bűnmegelőzési centrumának létrejöttét, és egy átfogó kriminológiai stratégia elméleti megalapozását.

1.2 Bankbiztonsági Munkabizottság

A Bankbiztonsági Munkabizottság **IT Biztonsági** munkacsoportja jóváhagyta a PTA CERT-Hungary Központ Incidens Kezelési Munkacsoportjával közösen megrendezendő hálózati incidens kezelési gyakorlat végrehajtásáról szóló anyagot (COMEX 2008), továbbá sor került a COMEX 2008 gyakorlat részletes forgatókönyvének a megbeszélésére.

1.3 Kommunikációs Munkacsoport

A Magyar Bankszövetség részt vett a devizahiteles lakossági ügyfelek segítségét célzó, 11 magyar bank és a Pénzügyminisztérium közötti megállapodás aláírásának előkészítésében. Az aláíráshoz kapcsolódóan a Bankszövetség a Pénzügyminisztériummal közös sajtótájékoztatót szervezett. A bankok kommunikációs szakemberei a megállapodással kapcsolatos kommunikációs feladatok megbeszélése mellett áttekintették a nemzetközi pénzügyi- és hitelválságból adódó kommunikációs feladatokat.

A Kommunikációs Bizottság tagjai több esetben találkoztak gazdasági újságírókkal, s véleményt cseréltek az aktuális gazdasági-pénzügyi kérdésekről.

1.4 Adózási munkacsoport felállítása

A hitelintézeti szektor adóügyekért felelős szakértői az adószabályok rendszeres változtatása és az adóügyek súlya, összetettsége miatt korábban is folyamatosan és rendszeresen kapcsolatban álltak egymással. A nyár folyamán azonban felmerült, hogy a bankszektor speciális adóügyi kérdéseinek kezelése érdekében alakuljon egy rendszeresen és proaktívan működő adózási munkacsoport. A munkacsoport adminisztratív, koordinációs feladatait a Bankszövetség látja

el, a szakmai munkához a tagintézmények 1-1 szakértőt delegálhatnak. Az Adózási munkacsoport tagjának az indításkor 12 tagbank jelölt képviselőt.

1.5 Humánerőforrás Munkacsoport megalakulása

A Magyar Bankszövetség Elnöksége foglalkozott a gazdasági válság bankszektorra gyakorolt hatásaival. Arra a megállapításra jutott, hogy a takarékos, költségkímélő gazdálkodás a bankszektorra is érinti. Ennek egyik vetülete a humánerőforrás területén elérhető megtakarítás. Az Elnökség úgy vélekedett, hogy a jelenlegi helyzetben a bankoknak célszerű lenne egy, az elemeiben legalább hasonló gyakorlat folytatásában megállapodniuk.

2. Külföldi Bankárok klubja

A Magyar Bankszövetség rendszeres találkozókat szervezett a külföldi banki vezérigazgatókkal, ahol áttekintették a nemzetközi és a hazai pénzügyi helyzet változását és az abból fakadó teendőket, továbbá tájékoztatta a bankvezetőket az aktuális szakmai tárgyalások helyzetéről.

3. Pénzügyi Kultúra Alapítvány

A Magyar Nemzeti Bank kezdeményezésére megalakult a lakosság pénzügyi ismereteinek növelését célzó pénzügyi kultúra alapítvány. Az alapító tagok: a Magyar Nemzeti Bank, a Diákhitel Központ és a Magyar Bankszövetség 1,5 millió forint alaptőkével hozták létre a "Tudatos Pénzügyekért Alapítványt". Megtörtént az alapítvány cégbírósági bejegyzése. A kuratórium elfogadta az Alapítvány munkaprogramját, amely az induláskor az oktatásra helyezi a hangsúlyt.

4. Közreműködés a Nemzeti Euró Koordinációs Bizottság szakbizottságainak munkájában

4.1 Pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó albizottság

Kormánybizottság alakult az euróra való átállás megfelelő előkészítésére. Az elvégzendő munka hatékonyabb megszervezése céljából albizottságok alakultak, s a pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó – MNB vezette - albizottság tagjának a Bankszövetséget is felkérték. Az albizottság elkészítette első jelentését, amely a banki szolgáltatásoktól a biztosításon keresztül a tőzsdei tevékenységig részletesen igyekezett számba venni mindazokat a teendőket, amelyek az átállás előkészítési és végrehajtási folyamatában az egyes állami, és piaci szereplőkre várnak. A bankok vonatkozásában alapvetően a készpénz-gazdálkodási és a számlavezetési területeken adódó teendők kerültek részletesebb kifejtésre. Az albizottságok munkája egységes – a kormány által jóváhagyandó - jelentéssé összegeződik, amelyet évről-évre felülvizsgálnak.

4.2 Jogi albizottság

A Jogi Albizottság (JAB) 2008 februárjában tartotta alakuló ülését, s ennek munkájában a Bankszövetség is részt vesz. A JAB elkészítette az euró csatlakozás jogi kereteit, amelyben meghatározta a közösségi joganyag figyelembe vételével a bevezetés általános jogi stratégiáját, a nemzeti jogalkotás kereteit, lehetőségeit. A jogalkotási feladatok meghatározásához a Bankszövetség a tagszervezetek delegált szakértőinek észrevételeit figyelembe véve, javaslatot

tett. A JAB átállási kerettörvény elkészítését javasolta, amely a Nemzeti Átállási Terv része lesz. Körvonalazódott, hogy melyek az önálló módosítást igénylő fontosabb jogszabályok.

5. Konferenciák, kerekasztalok

5.1. MiFID² kerekasztal

A Bankszövetség februárban MiFID kerekasztalt szervezett a befektetési szolgáltatásokról szóló törvény bevezetésének első tapasztalatairól.

5.2. Konferencia a hitelintézetek tevékenységét érintő 2009. évi adóváltozásokról

A Bankszövetség december elején a tagbankok adózásban érintett szakemberei számára egész napos konferenciát, Adófórumot szervezett. A Fórumon a 2009. évre elfogadott új hazai adójogszabályok mellett az európai szintű folyamatokról, várható változásokról is tájékoztatást kaptak a résztvevők. A tagbanki szakértők hasznosnak ítélték a Pénzügyminisztérium szakembereivel és a nemzetközi tapasztalatokkal rendelkező független tanácsadókkal való személyes konzultációs lehetőséget.

5.3. Bírósági végrehajtói konferencia

A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara és a Magyar Bankszövetség 2008. november 27-én nagy érdeklődést kiváltó, közös konferenciát szervezett a bírósági végrehajtás következő évi változásairól és az elektronikus eljárások alkalmazásáról a bírósági végrehajtásban.

A konferencián elsősorban banki jogászok, követeléskezelők és egyéb üzleti területek szakemberei vettek részt, de jelen voltak a pénzügyi vállalkozások, lízing- és faktoring cégek szakértői is.

A kamara ügyvezető alelnöke a zálogtárgyak egyszerűsített értékesítéséről, az elektronikus árverések szabályozásáról tartott előadást, továbbá ismertette a kamara online árverési rendszerét és az elektronikus végrehajtói megkeresésekkel kapcsolatos informatikai fejlesztési projektet. Az elektronikus árverési rendszert 2009 elejétől folyamatosan elérhetik a felhasználók. A kamara az elektronikus árverési rendszer bevezetésétől az árverések nyilvánosságának és hatékonyságának a javulását, s nem utolsósorban az árverési vételárak emelkedését reméli.

A bankok felvetették a hitelintézetek végrehajtói megkeresésekkel, inkasszószabályozással és végrehajtással kapcsolatos problémáikat.

6. Civil kapcsolatok

6.1 Együttműködés a Banki Hitelkárosultak Egyesületével

Civilkapcsolataink fejlesztése területén fontos lépés, hogy a Bankszövetség több alkalommal megbeszélést folytatott a Banki Hitelkárosultak Egyesületével. Az Egyesület alapvető szempontjai, céljai ugyan lényegesen eltérnek a Bankszövetségétől, de egyes szakmai kérdésekben lehet, és érdemes is egyetértésre jutni.

² MiFID: Markets in Financial Instruments Directive

6.2. Találkozó, egyeztetési folyamat a MKEH³ Közraktári felügyelet vezetőivel

A Közraktári Felügyelet és a bankok korábbi kezdeményezésére a Bankszövetség találkozót szervezett a Közraktári Felügyelet vezetői és az agrárhitelezésben érintett bankok üzletági szakemberei és jogászaik részvételével. A MKEH főigazgató-helyettese tájékoztatást adott a közraktári törvény módosításáról, a Közraktári Felügyeletnek az MKEH szervezeten belüli működéséről. A bankok felvetették a közraktári hitelezéshez kapcsolódó, megoldásra váró problémákat: az áru feletti tulajdonjog, a birtokvédelem, a közraktári felelősség gondjait. A bankok a közraktározás biztonsági feltételrendszerének szigorítását javasolták.

IV. NEMZETKÖZI FEJLEMÉNYEK, KAPCSOLATOK

1. Bankfelügyelet – Szabályozás

1.1. Pénzügyi zavarok, válság

2008-ban Európa és a világ figyelmének a középpontjában a pénzügyi zavarokból globális méretűvé terebélyesedett gazdasági válság kezelése, hatásainak enyhítése állt. Az amerikai másodrendű jelzálogpiaci válság tovagyűrűzésének széleskörű tudatosodásától, a Lehman Brothers csődjéig, a különböző politikai és szakmai fórumokon inkább csak a kialakult helyzet értékelése és a megteendő intézkedések körvonalazása folyt. A pénzügyi zavarok okainak megítélésében a különböző elemzések nagymértékben összecsengtek: a laza felügyelet és monetáris politika, a folyamatosan növekvő ingatlanárak (buborékok), a hosszantartó likviditáshibáság, az originate to distribute (keletkeztető és szétosztó) modell gyengeségei, a nagymértékű lejárat transzformáció, a túl nagy tőkeáttétel, valamint az értékpapírosított termékek megalapozatlanul pozitívnak bizonyuló minősítése egyaránt megjelentek a válságot előidéző tényezők felsorolásakor.

A kiutat keresve áprilisban a **Pénzügyi Stabilitási Fórum⁴ (FSF) tett javaslatokat** a piaci és az intézményi rugalmasság erősítésére. Az FSF által megfogalmazott javaslatok a tőke, a likviditás és a kockázatkezelés prudenciális felügyeletének az erősítésére; az átláthatóság és az értékelés javítására; a hitelminősítések használatának és szerepének a megváltoztatására, a hatóságok kockázat iránti fogékonyságának, érzékenységének az erősítésére irányultak; valamint erőteljes intézkedéseket irányoztak elő a pénzügyi stressz kezelésére.

A **Bázeli Bizottság** ugyancsak reagált a helyzetre, s tavasz elején közleményben ismertette, hogy a Bazel II tőkeegyezmény három pillérét illetően milyen további lépéseket tervez annak érdekében, hogy a bankrendszer rugalmasabban reagáljon az esetleges pénzügyi sokkokra. A tervezett intézkedések összességében a szabályozói tőkekövetelmény növekedését vetítették előre.

Mint arról egyebek mellett az Európai Bizottság 2008. elején közzétett kommunikációja is tanúskodott, kezdetben széleskörű egyetértés volt abban, hogy a pénzügyi bajok orvoslására az

³ Magyar Kereskedelmi és Ellenőrzési Hivatal

⁴ Financial Stability Forum, a fórumot a G7 országok pénzügyminiszterei és jegybankelnökei 1999-ben alapították, a globális pénzügyi stabilitás elősegítésére.

európai szintű és a globális együttműködés felgyorsítása a megfelelő szer; a globális zavarokra globális megoldásokat kell keresni. A Lehman Brothers csődjével elinduló lavina aztán némileg felülírta az elveket. Bár - mint azt a különböző csúcstalálkozók bizonyítják - az Unió továbbra is törekedett a válságkezelés koordinálására (így a pénzügyminiszterek közösen deklarálták, hogy megvédik a rendszerkockázatot hordozó pénzügyi intézményeket) a **bankrendszert stabilizáló sok százmilliárd eurós csomagok elfogadására** a tagállamok szintjén került sor, esetenként protekcionista elemekkel. Októberben Németország kb. 500, Írország 485, Franciaország 360, Hollandia és Svédország 200-200, Ausztria és Spanyolország 100-100 milliárd eurós, míg az Egyesült Királyság kb. 300 milliárd GBP-s keretet bocsátott a rászoruló intézmények rendelkezésére tőkeemelés, és általában 2009 végéig adható állami garanciavállalás formájában. Az USA-ban egyidejűleg bejelentett Troubled Asset Relief Program⁵ összességében 700 milliárd dollárt szánt a bankrendszer stabilizálására.

Az Európai Bizottság - megpróbálva lépést tartani az eseményekkel - december 8-án **kommunikét adott ki a pénzügyi intézmények pénzügyi válság nyomán szükséges feltőkésítéséről**. A közlemény szerint az állami segítségnyújtásnak a minimálisan szükségesre kell szorítkoznia és biztosítékokat kell tartalmaznia a verseny felesleges korlátozásának az elkerülésére. Az állami feltőkésítések elsődleges célja nem a bankok megmentése, hanem a reálgazdaság hitelezésének a biztosítása, illetve az esetleges fizetésképtelenségből (inszolvenciából) származó rendszerkockázat kezelése. A Bizottság kommunikéje lefektette az állami feltőkésítési akciók során követendő alapelveket, s kinyilvánította, hogy a tőkejuttatások árazását illetően az Európai Központi Bank Kormányzótanácsának a javaslatát az irányadók.

Az e téren tett egyoldalú lépések kedvezőtlen hatásait észlelve az Európai Unió októberben gyors és összehangolt intézkedést hozott **a betétbiztosítási összeghatár felemelésére**. A betétbiztosítási összeghatár minimális összegét a korábbi 20 ezer euróról 50 ezer euróra emelték, s eltörölték a betétesei önrészt. **A betétbiztosítási direktíva decemberi módosítása** során csökkentették a betétesek kártalanítására rendelkezésre álló határidőket, s egy hatástanulmány eredményének függvényében kilátásba helyezték a biztosítási összeghatár további emelését. Az Európai Bizottságnak 2009. december végéig kell jelentést készítenie a betétbiztosítási rendszerek további harmonizálásáról.

A válság, a válságkezelésben való együttműködés (illetve az együttműködés problémái) az **európai bankfelügyelet szerkezetének** régóta vizsgált és vitatott kérdését ismételten reflektorfénybe állította. A Lámfalussy folyamat nyomán követése keretében az illetékes **parlament**i javaslattevők 2008 őszén benyújtották az európai bankfelügyelet jövőjével kapcsolatos **jelentésüket**, amely szabályozási lépéseket javasolt a tőkemegfelelési keretek jobbítását, a transzparencia növelését, az intézmények irányítását érintően. A jelentés kitért a pénzügyi stabilitás növelése, illetve a rendszerkockázat csökkentése érdekében szükséges lépésekre, s tárgyalta a nagy nemzetközi csoportok felügyeletét végző kollégiumok működését, valamint a 3L3 bizottságok mandátumát, feladatait. Novemberben a Bizottság **Jacques de Larosiere vezetésével egy magas szintű szakértői csoportot** kért fel az európai bankfelügyelet jövőbeni felépítésével, az európai, illetve a nemzetközi együttműködés erősítésével kapcsolatos javaslatlételre. 2009. február végén nyilvánosságra hozott jelentésében a csoport két új európai szintű testület létrehozására tett javaslatot. Az Európai Rendszerkockázati Tanács (European Systemic Risk Council (ESRC)) az Európai Központi Bank égisze alatt jönne létre és az EKB elnöke vezetné. A tanácsot az EKB általános tanácsán túl a CEBS, CESR és a CEIOPS⁶

⁵ Szabad fordításban: rossz eszközöket orvosló program

⁶ CEBS, CESR és a CEIOPS. harmadik szintű bizottságok (3L3) a bankok, az értékpapírpiacok, illetve a biztosítók és nyugdíjpénztárak tagállami felügyeleteinek a részvételével

elnökei, valamint az Európai Bizottság képviselője alkotnák. Feladata az EU-n belüli makroprudenciális kockázatokkal kapcsolatos információgyűjtés, a kockázatokra való figyelmeztetés, illetve jelentős kockázatok esetében más EU és nemzetközi szervezetekkel együttműködve a kockázatok kezelése lenne. A másik új testület a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszere (European System of Financial Supervision (ESFS)), amelyben a nemzeti felügyeletre épülve a jelenlegi harmadik szintű felügyeleti bizottságokat európai hatóságokká alakítanák át, a jelenleginél jóval szélesebb hatáskörrel. A szakértői csoport javaslata szerint a Pénzügyi Stabilitási Fórum lenne felelős a pénzügyi szabályozás legmagasabb nemzetközi szintű szabályozásáért.

A válság kapcsán a talán legtöbbet kárhozottat intézménnyé a **hitelminősítő ügynökségek** (HMÜ-k) váltak, jórészt joggal, hiszen a strukturált hiteltermékek (értékpapírosított eszközök) minősítései megalapozatlannak, túlságosan pozitívnak bizonyultak, s a másodrendű jelzálogpiaci válság nyomán tömegesen került sor a szóban forgó instrumentumok átminősítésére. A HMÜ-kkel kapcsolatban az érdekütközést (részt vettek azoknak a termékeknek az összeállításában, amelyeket később minősítettek; a minősítésekért a kibocsátók fizetnek), a minősítések nem megfelelő nyomon követését, a minősítésekkel kapcsolatos módszertani problémákat, és a piacoknak nyújtott információk elégtelenségét fogalmazták meg leggyakrabban kritikaként.

Kezdetben a megoldást az önszabályozás erősítésében, az **IOSCO⁷ Code of Conduct**-jének a módosításában, kiegészítésében látták. A kódex módosítására a megfelelő konzultációt követően 2008 májusában sor is került. A módosítások a minősítési folyamat minőségének és integritásának a javítását, a HMÜ-k függetlenségének biztosítását és az érdekütközések elkerülését, a kibocsátók és a nyilvános befektetők iránt viselt felelősség jobb betartatását és a piaci szereplőkkel folytatott kommunikáció javítását célozták. Az IOSCO a kódex módosítását követően azt is nyilvánosságra hozta, hogy milyen megoldásokat lát a HMÜ-k Code of Conduct-nak való megfelelésének a vizsgálatára. A szabályozó hatóságok ekkorra azonban már nem tartották elégségesnek az önszabályozást, s túlléptek a globalitás elvét kielégítő, magatartási kódex ajánlotta megoldáson. Először az USA hatósága a **SEC⁸** intézkedett, s júniusban javaslatot tett a **Nemzetileg Elismert Statisztikai Minősítő Szervezetekre vonatkozó szabályozás** kiegészítésére. Bár a CESR az Európai Bizottság felkérésére készített jelentéseiben alapvetően megfelelőnek találta a Code of Conduct-nak való megfelelés megkövetelését, s inkább csak a betartás ellenőrzésére vonatkozóan fogalmazott meg javaslatokat, a Bizottság mégis a hatósági szabályozás bevezetése mellett foglalt állást. Ennek jegyében júliusban két konzultációs dokumentumot hoztak nyilvánosságra a hitelminősítő ügynökségek szabályozásáról, valamint a minősítésekre való túlzott támaszkodás problémáiról. A konzultációs időszakot követően csak az előbbi, a **HMÜ-kre vonatkozó Uniós rendeletalkotás** maradt napirenden. A rendelettervezet - egyebek mellett - megtiltja a HMÜ-k konzultációs, tanácsadási tevékenységét, s szabályokat állít fel a minősítést végzőkkel, valamint a minősítések minőségének a biztosításával, utólagos nyomon követésével kapcsolatban. A jogszabályt az együttdöntési folyamatban még az Európai Parlament feloszlása előtt el kívánják fogadni.

Sikeresnek látszik viszont az önszabályozás a **strukturált hiteltermékekre vonatkozó közzétételi kötelezettségekkel** kapcsolatban. Az ECOFIN 2007. októberi útitervnek megfelelően az Európai Bizottság felkérte az iparági érdekképviselőket, hogy tegyenek javaslatot a strukturált hiteltermékekre/értékpapírosított követelésekre vonatkozó közzétételi

⁷ International Organization of Securities Commissions: az Értékpapírpiazi Felügyeleték Nemzetközi Szervezete

⁸ Securities and Exchange Commission: az amerikai tőkepiaci szabályozó és felügyelő hatóság

követelmények tartalmára. A konzultációs időszakot követően a négy illetékes európai iparági szövetség decemberben hozta nyilvánosságra **az értékpapírosításra vonatkozó közzététel jó iparági gyakorlatának az útmutatóját**, amely a CRD⁹-ben az értékpapírosítás közzétételére vonatkozóan lefektetett szabályok értelmezését adja. Az útmutató elkészítésekor az iparági szakértők a konzultáció során kapott véleményeken túl figyelembe vették a Pénzügyi Stabilitási Fórum és a CEBS vonatkozó javaslatait, a likviditást biztosító piaci szereplők körében végzett felmérést, illetve a CRD bevezetést vizsgáló összehasonlító elemzés eredményeit. Az útmutatót az alkalmazási tapasztalatok alapján 2009 második negyedévében felülvizsgálják.

A pénzügyi válság mélyülése a **számviteli szabványokat** sem hagyta érintetlenül. Egyes pénzügyi instrumentumok kereskedésének befagyására reagálva, a Pénzügyi Stabilitási Fórum által megfogalmazott feladatoknak megfelelően, a nemzetközi számviteli sztenderdeket alkotó testület (IASB) 2008 októberében kihirdette az IAS 39 „Pénzügyi instrumentumok: Megjelenítés és értékelés”, és az IFRS 7 „Pénzügyi instrumentumok: Közzététel” fejezeteknek a módosítását. Az IASB által közzétett változtatásokat Európa is gyorsan befogadta. Az EU számviteli albizottsága a konszolidált beszámolók tekintetében a módosított IAS/IFRS szabályokból az IAS 39 - kereskedési célú kategóriából való átsorolásra lehetőséget megteremtő – módosítás befogadása mellett döntött, a pénzügyi válság kezelésével szoros összefüggésben. Az új előírások lényege, hogy 2008. július 1-től kivételes körülmények esetén lehetőség nyílik bizonyos valós értékelés alá besorolt pénzügyi instrumentumoknak az átsorolására. Az Unió megegyezés értelmében az új szabályokat a hitelintézetek 2008. harmadik negyedéves beszámolóikban már alkalmazhatták.

Bár nem közvetlenül a pénzügyi zavarok nyomán tapasztalt likviditás hiány miatt születtek, de a piaci helyzet miatt különös figyelmet kaptak a **CEBS és a Bázeli Bizottság likviditási kockázat kezelésére vonatkozó, júniusban megjelent konzultációs dokumentumai**. A két dokumentum formailag egymástól független, de készítésük során a két szervezet szorosan együttműködött. A dokumentumok meghatározzák a likviditás és a likviditási kockázat fogalmát, bemutatják a likviditási környezetben 2007 közepe óta megfigyelhető változásokat és kockázatkezelési ajánlásokat fogalmaznak meg az intézmények és felügyeletek részére. A konzultációs folyamatban hangsúlyozottan felmerült a likviditási kockázatkezelés felügyelete Európán belül egységesítésének, illetve a likviditás csoportszintű felügyeletének az igénye, valamint a belső modellek szabályozói célú felhasználhatóságának a fontossága.

1.2. Európai Unió fejlemények

2008-ban a bankszabályozás területén az Európai Unió legfontosabb szabályozási aktusa a **tőkekövetelmény direktíva módosításának az előkészítése** volt. A tervezett módosítások várható következményeit az előírásoknak megfelelően egy előzetes **hatástanulmányban** is megvizsgálták, melynek eredményét szeptemberben hozták nyilvánosságra. A módosítási javaslatok az eredetileg megcélzott témakörökön túl (a nagykockázatok; a hibrid tőkeelemek; a felügyeleti megállapodások és az anya/fogadó közti munkamegosztás; valamint a felmentések kiterjesztése a szövetkezeti banki hálózatokra) a piaci zavarok hatására az értékpapírosított pozíciók kockázatkezelését és tőkekövetelményét, valamint a felügyeletek válságkezelésben való együttműködését is érintik.

A **nagykockázatokat** illetően számos nemzeti diszkréció megszűnik, a 800%-os korlátozást eltörlik, a csoporton belüli kockázatokra vonatkozó 20%-os korlátot pedig minőségi

⁹ Capital Requirements Directive : Tőkekövetelmény direktíva

követelményekkel helyettesítik. Ugyanakkor megmarad az egy partnerrel szemben vállalható kitettségek saját tőke 25%-ában megszabott korlátja, s ez alól az éven belüli bankközi követelések sem jelentenek kivételt. A nagykockázati korlátok alól csak bizonyos elszámolási és kiegyenlítési tranzakciók mentesülnek. A **hibrid tőkeelemeket** illető módosítások - a Sydney Press Release-re alapozva - a definíciót, az elismerhetőségi kritériumokat, a figyelembe vehetőségi limiteket, a korábbi kibocsátások kezelését (grandfathering) és a közzétételi követelményeket érintik.

A **felügyeleti együttműködés** területén valamennyi, több tagállamban működő csoport esetén kötelező lesz a felügyeleti kollégiumok felállítása. A kollégiumokban résztvevő felügyeleteknek számos kérdéskört (pl. a leányvállalatok pótlólagos tőke-követelménye (add-ons), jelentési kötelezettségek) kell megtárgyalniuk és azokban egyetértésre jutniuk, a nem kötelező érvényű mediációs mechanizmus - CEBS bevonásával történő - alkalmazásával, az anya és a fogadó ország változatlan felelőssége mellett. A konzultációs folyamatban elért kompromisszum szerint egyet nem értés esetén konszolidált szinten a konszolidáló felügyeletet, míg egyedi szinten a fogadó ország felügyeletét illeti meg a végső döntés, egymás fenntartásainak a figyelembe vételével.

A CEBS által kialakított, **azonos jelentési formátumú, gyakoriságú és határidejű jelentési kötelezettség** 2013. január 1-től lép életbe. Az **értékpapírosított pozíciók** kezelésére vonatkozó új előírás, hogy a bankok beruházóként csak olyan értékpapírosított követelésekbe fektethetnének, amely kibocsátások legalább 5%-a az értékpapírosítást kezdeményezőnél marad. A módosítások a kollektív befektetési alapok IRB alatti kezelését és az életbiztosítási kötvények elfogadhatóságát is érintik. A szövegbe bekerült, hogy az Európai Bizottságnak be kell számolni a **hitelderivatívák elszámolását végző európai központi elszámoló partner** létrehozásáról.¹⁰ A direktíva elfogadásáról áprilisi plenáris ülésén dönt a Parlament. A módosított CRD-t 2011-től kell alkalmazni.

A CRD módosításon túl a pénzügyi konglomerátum direktíva (FCD¹¹) felülvizsgálata is napirendre került. Ennek során az Európai Bizottság két témakörben kért technikai tanácsadást a Pénzügyi Konglomerátumok Ideiglenes Munkabizottságától (IWCFC).¹² Az egyik vizsgálat a pénzügyi konglomerátumok saját tőkéjére vonatkozó ágazati szabályok eltéréseit érintette. A másik tanácsadás azt célozza, hogy az IWCFC mérje fel a tagállamok pénzügyi konglomerátumok felügyeletére vonatkozó gyakorlatát, és ha szükséges, tegyen javaslatot a további harmonizálásra.

1.3. Harmadik szintű felügyeleti (3L3) bizottságok

Májusban az Európai Bizottság **konzultációt kezdett a harmadik szintű felügyeleti (3L3) bizottságok létrehozására vonatkozó bizottsági döntés módosításáról**. A módosítás általános célja az egyes szektorokban működő felügyeletet alkotta bizottságok hatáskörének összehangolása, egyértelművé tétele és megerősítése, az európai szintű együttműködés és konvergencia, valamint a pénzügyi stabilitás feletti örökös biztosítása. A konzultáció kitért a mediációs mechanizmusra, a bizottságok lehetséges konzultációs szerepére, a felügyeleti közötti információ cserére, a feladatok és felelőségek delegálására, a jelentési kötelezettségek

¹⁰ A hitelderivatívák, mindenekelőtt a CDS-ek (hitel nemteljesítési cseréügyletek) kiegyenlítését végző európai központi elszámoló partner(ek) létrehozása az illetékes belső piaci biztos javaslatára októberben került terítékre. A központi elszámoló partner létrehozására a legnagyobb piaci szereplők szándéknyilatkozatot tettek.

¹¹ Financial Conglomerates Directive

¹² Interim Working Committee on Financial Conglomerates (IWCFC)

áramvonalasítására, a felügyeleti kollégiumok működésére, a közös felügyeleti kultúra kialakítására és fejlesztésére, a szektorok közötti kooperációra, a minősített többségi szavazásra, valamint a felügyeleti bizottságok éves programjaira. A konzultáció során kapott válaszok tartalmát összegző dokumentumot decemberben publikálták. Az eredmények szerint a válaszadók túlnyomó többsége támogatta a Bizottság által kitűzött célokat. A konzultációban résztvevők zöme a mediáció és a minősített többségi szavazás bevezetésével is egyetértett. A kapott válaszok alapján a Bizottság 2009 elején módosítja a 3L3 bizottságokra vonatkozó döntését.

A Lámfalussy folyamat áttekintését értékelő Európai Tanács 2007. decemberi megállapításaira reagálva a **3L3 bizottság** az év elején **közös levélben** küldte meg ideiglenes középtávú programjának főbb pontjait, illetve az egyes bizottságok középtávú programjainak főbb pontjait az illetékes Uniós szervezeteknek, s néhány érintett parlamenti képviselőnek. Mindhárom bizottság prioritásai között szerepelt a pénzügyi piaci zavarokra adott válaszok kimunkálása és nyomon követése, az egységes európai piac hatékony felügyeletének a támogatása. Mindezekon túl a CEBS a CRD felülvizsgálatára és módosítására, a CESR az USA hatóságokkal (nevezetesen a SEC-kel) való együttműködésre, a CEIOPS pedig a Solvency II-re, illetve a nyugdíjalapok szolvencia előírásainak a vizsgálatára fókuszált.

Decemberben a 3L3 bizottság közös irányelvet bocsátott ki **az összeolvadások és felvásárlások (M&A) felügyeleti kezeléséről**. Az irányelv tartalmazza azoknak az információknak a részletes és harmonizált listáját, amelyet a kérelmezőnek be kell nyújtani az illetékes felügyelethez. Az irányelvek az arányosság elvét követik, mind a bekérendő információkat, mind a jóváhagyási eljárást illetően.

1.4 CEBS

A 3L3 bizottságokra vonatkozó Európai Bizottsági döntést mintegy megelőzve a CEBS 2008. július 10-i hatállyal **módosította alapokmányát (charter)**. A legfontosabb változtatások a döntéshozatali mechanizmust érintik; áttérnek a minősített többségi döntéshozatalra, a Nizzai Szerződésben szereplő súlyok alkalmazásával. A minősített többségi szavazást „a felelj meg vagy indokold az eltérést” mechanizmus egészíti ki. A módosítás szerint a tagországok csak jogszabályi akadály, illetve jelentős politikai vagy technikai akadály esetén térhetnek el a CEBS döntésétől, valamint akkor, ha az intézkedés célja más eszközzel is elérhető, illetve ha az intézkedés súlyosan aránytalan a helyi piacot illetően. A módosított alapokmány értelmében a CEBS felkérheti a döntéseit nem megfelelően alkalmazó tagállamokat, hogy tegyenek intézkedéseket a megfelelés érdekében.

A CEBS egyik legfontosabb feladata 2008-ban is az **Európai Bizottság számára végzett technikai tanácsadás** volt. A CEBS az iparági szakértőkkel szorosan együttműködött a **nemzeti diszkréciók és opciók számának a csökkentésén**. Előzetes konzultációs dokumentumát (CP18) májusban hozta nyilvánosságra. A konzultációs dokumentum a kérdéskörben végzett **hatástanulmány** eredményeinek az összefoglalását is közölte. Az októberben megjelent végleges dokumentum eredményét tekintve nem sokban különbözött a korábbi konzultációs változattól; a 152 beazonosított nemzeti diszkréció számát mintegy negyedére csökkentenék. A megmaradt 28%-nyi diszkrécióból 8% alkalmazhatósága záros határidőn belül megszűnik, így a fennmaradó, nemzeti hatáskörben eldöntendő kérdések száma a CRD-ben eredetileg meglévők ötödére csökken.

A CRD 2009 tavaszán esedékes módosítása kapcsán a CEBS technikai tanácsadást végzett a **nagykockázati szabályozást**, illetve az alapvető tőkeelemként figyelembe vehető **hibrid instrumentumok** közös európai definícióját illetően. Ezekben a témakörökben a CEBS által kialakított vélemény nem minden elemében került át a jogalkotásba.

A CEBS a CESR-ral közös tanácsadást végzett az **árupiaci derivatíva szolgáltatók** kezelésével kapcsolatban. A vizsgálatok eredményét októberben hozták nyilvánosságra. Javaslatuk szerint az árupiaci derivatívákkal kereskedő cégek nem lennének mentesíthetők a befektetési szolgáltatóként való bejegyzés kötelezettsége alól, illetve korlátoznák az ilyen cégek MIFID alóli felmenthetőségét. A CRD alkalmazására két lehetőséget javasolnak: az egyik magas szintű tőkekövetelmény és kockázat menedzsment előírása a szóban forgó szolgáltatók számára, a másik kötelezés a CRD-nek való teljes megfelelésre.

A fenti témakörökön túl 2008-ban a CEBS konzultációs dokumentumot bocsátott ki a **2. pillér keretében vizsgált diverzifikáció technikai aspektusairól** (CP20), illetve a **működési kockázatra vonatkozó kiegészítő útmutató** kivonatáról (CP 21).

A CEBS által kibocsátott útmutatók közül a bankszektor szempontjából különösen fontos a **jelentési határidők sztenderdizálására vonatkozó**, júliusban közreadott dokumentum, amely az intézmények szempontjából csalódást keltő eredménnyel járt. A 2012-től alkalmazandó szabályozás szerint a felügyeletek által megkövetelt jelentések maximum negyedéves gyakoriságúak lehetnek, de néhány esetben kivételképpen a havi jelentés is megengedett. A jelentési határidő az egyedi jelentések esetében 20 munkanap, míg a konszolidáltaknál 40 munkanap. A jelentések összeállításának a gyakorlatát figyelembe véve a bankok számára elfogadhatatlan az egyedi és a konszolidált jelentések határidejének elválasztása, ezért a kérdés újratárgyalását kezdeményezték.

Az ECOFIN felkérésére a CEBS azt is vizsgálja, hogy hogyan érhető el az **egységes adattartalmú, határidejű és formátumú jelentési kötelezettség** az Európai Unión belül. Az egységesítés mindenekelőtt a **COREP és a FINREP** jelentéseket érintheti. A CEBS célja, hogy tényleges konvergenciát érjen el az adat definíciót illetően a nemzeti jelentési keretek áramvonalasításával; azaz a kitöltendő táblák és mezők számának a csökkentésével. A CEBS egy felmérésben az **egy ablakos** (a konszolidáló felügyeletnél történő) **jelentési kötelezettség** megteremthetőségét is mérlegelte, de úgy találta, hogy a jelenlegi széttöredezett keretek között az egy ablakos jelentés nem jelentene valódi megtakarítást a nemzetközileg aktív bankcsoportok számára. Az illetékes hatóságok (CEBS, ECB), illetve az erre a célra alakult szakértői csoport a **felügyeleti és a statisztikai célú jelentések összehangolásának** lehetőségeit is vizsgálják.

A 2008. év eseményei közül említendő még, hogy a CEBS Konzultációs Paneljének a kezdeményezésére **informális iparági szakértői csoportokat hozott létre** a likviditási kockázat, a nemzeti diszkréciók, a jelentések, az illikvid eszközök azonosítása és értékelése, valamint a harmadik pillér témakörökben. A szakértői csoportokkal folytatandó informális párbeszéd alapelveit külön dokumentumban rögzítették.

Az Operatív Együttműködési Hálózat Projekt mandátumát 2008 májusában meghosszabbították, s a benne résztvevő bankcsoportok számát 10-ről 17-re növelték, hatókörét a CRD-n kívüli kérdésekre is kiterjesztették. A project első eredményeként 2008 elején a CEBS közzétette a **felügyeleti kollégiumok működésére vonatkozó gyakorlati tapasztalatokat**, illetve a **felügyeletek közti írásos szerződés (template) mintáját**. (Az év

során a projekt egyik fő feladata a felügyeleti közöti írásos szerződés mintájának a tesztelése, illetve véglegesítése volt.) A felügyeleti kollégiumok működését a CEBS-en kívül az Operatív Együttműködési Hálózatban résztvevő bankok is értékelték, kiemelve azokat a területeket melyeken a kollégiumok tevékenysége javítandó.

1.5 Az Európai Bankföderáció (EBF¹³) Bankfelügyeleti Bizottsága

Az Európai Bankföderáció, s ezen belül a Bankfelügyeleti Bizottság és a Tőkeemfelelési Munkacsoport 2008-ban is rendkívül aktívan vett részt az európai és - az IBFed¹⁴-en keresztül - a globális szinteken zajló konzultációs folyamatokban.

Külön munkacsoportban (Task Force) foglalkozott az európai **bankfelügyelet jövőjét** érintő kérdésekkel, külön is rögzítve ezzel kapcsolatos **rövidtávú prioritásait**. Az EBF véleménye szerint a jelenlegi felügyeleti struktúra nem alkalmas a gyorsan változó piacok hatékony felügyeletére. A rendszert úgy kell változtatni, hogy alkalmazkodjon a kockázatvállalás nemzetközi jellegéhez, lehetőség szerint küszöbölje ki a felügyeleti duplikációkat, minimalizálja a költségeket és versenysemleges legyen. A rövidtávú prioritások között egyebek mellett a CRD-ben lévő nemzeti opciók és diszkréciók megszüntetését, a felügyeleti kollégiumok, illetve a CEBS CRD-be foglalását, szerepük pontosabb szabályozását, valamint a valóban közös jelentési keretek (COREP) kialakítását jelölték meg.

Rövid távú prioritásainak megfelelően az EBF kezdeményező szerepet játszott a **nemzeti opciók és diszkréciók számának a csökkentését** célzó munkálatokban. A CRD-ben lévő diszkréciók és opciók kiküszöbölését nem csak az azonos versenyfeltételek biztosítása miatt tartotta kulcskérdésnek, hanem azért is, mert a diszkréciók léte a valóban közös jelentési keretek létrehozásának a legfőbb akadálya, valamint gátolja a második és harmadik pillér egységes alkalmazását. A CEBS konzultáció nyomán kialakított javaslatát az EBF jó irányban tett, de nem elégséges lépésnek tekintette.

A **CRD módosítást megelőző konzultációban** való részvételre az EBF ugyancsak különösen nagy energiát fordított. A **nagykockázatok** kezelését illetően minden erővel megpróbálta elérni, hogy a (rövidlejáratú) bankközi követelések valamiképpen mentesüljenek a 25%-os korlátozás alól, de ebben a kérdésben a döntéshozó szervezetek hajthatatlannak bizonyultak. A **hibrid tőkeelemeket** illetően az EBF mindvégig az egységes kezelés, az európai szintű harmonizálás fontosságát hangsúlyozta. A **felügyeleti együttműködés** területén az EBF szorgalmazta, hogy bizonyos második, illetve harmadik pillért érintő kérdésekben (pl. pótlólagos tőkekövetelmény előírása, jelentési kötelezettségek) a konszolidáló felügyeletet illesse a végső döntés, de ez politikailag nem volt keresztülvihető, a kérdésben kompromisszum született.

A hitelminősítő ügynökségekkel kapcsolatban a Föderáció a globális megoldást, az európai szabályozás IOSCO Code of Conduct-ával való minél nagyobb összhangját támogatta. Egyetértett azzal, hogy az EU hatóságoknak írják elő a nemzetközi együttműködés kötelezettségét. A nem szándékolt következmények miatt nem helyeselte a szabályalkotás gyorsaságát. Véleménye szerint a szabályozásnak csak a felügyeleti célból használt minősítésekre szabad kiterjednie, s aggályosnak tartotta a már kiadott minősítések

¹³ European Banking Federation

¹⁴ International Banking Federation: Nemzetközi Bankszövetség (résztvevői: az EBF, USA, Japán, Ausztrália és Kanada)

visszavonására vonatkozó előírásokat, s ehelyett az új információk közzétételének az előírását javasolta.

A **likviditásszabályozás, kezelés és felügyelet** területén az EBF az európai gyakorlatok egységesítésére törekszik. Támogatja az arányos alkalmazás és a lényegesség (materiality) elvét, a belső modellek felügyeleti célú felhasználhatóságát, s azt is, hogy az intézmények a belső jelentéseikből kinyerhető likviditási adatokat jelenthessék a felügyeleteknek.

A fent kiemelteken túl az EBF véleményezte a 2. pillér keretében vizsgált diverzifikáció technikai aspektusairól szóló CEBS konzultációs dokumentumot (CP20), a járulékos nemteljesítési kockázat (IDR¹⁵) kezelésére vonatkozó Bázeli Bizottsági javaslatot, a harmadik szintű bizottságok (3L3) középtávú programját és az ECOFIN Lámfalussy folyamatot áttekintő útitervét.

Az EBF többszörösen kezdeményezően lépett fel a COREP jelentési határidejének és gyakoriságának az ésszerű egységesítése, valamint a jelentési tartalmak tényleges összehangolása érdekében. Tagjai körében felmérést végzett arra vonatkozóan, hogy a CRD 3. pillérben előírt közzétételi kötelezettségeket első ízben mikor kell teljesíteni az egyes tagországokban.

Az EBF a transzparencia növelése érdekében jelentést készített a harmadik pillér közzétételi követelményeinek való megfelelésről, és aktívan részt vett az értékpapírosításra vonatkozó közzététel jó iparági gyakorlatának útmutatója elkészítésében.

A Föderáció 2008 végén felülvizsgálta az egy évvel korábban kiadott **integrációs jelentését**, s a pénzügyi válság integrációs folyamatra gyakorolt hatását figyelembe véve valamelyest átrendezte a korábban meghatározott kulcsterületekre vonatkozó prioritásait.

1.6 A Bazel II egyezmény sztenderd módszerének az USA-beli bevezetése

Az USA bankszabályozó hatóságai júliusban közzétették közös konzultációs dokumentumukat, amely a Bazel II egyezmény sztenderd módszerét adaptálja. Azok a bankok, amelyek nem kötelezettek a fejlett módszerek használatára, szabályozói tőkekövetelményük meghatározásakor választhatnak a Bazel II sztenderd módszerére való áttérés és a régi szabályozás között. A javasolt szabályozás lényegében átveszi a nemzetközi egyezmény előírásait; 5-ről 16-ra emelve a lehetséges kockázati súlyok számát. A lakóingatlanokhoz nyújtott jelzáloghitelek esetén a kockázati súlyokat az LTV-khez igazítják. A mérleg alatti tételeket és az OTC derivatívákat a Bazel I-hez hasonlóan kezelik, de az értékpapírosítást finanszírozó eszközök magasabb kockázati súlyt kapnak. A sztenderd módszert használó bankokra a nettó jövedelem három éves átlagának a 15 százalékában írják elő a működési kockázat tőkekövetelményét, és új nyilvánosságra hozatali követelményeket határoznak meg. A szabályozás várhatóan 2010-ben lép hatályba.

1.7 Bázeli Bizottság

A Bázeli Bizottság 2008. évi tevékenysége a pénzügyi válságra adott válaszok kidolgozására, illetve ezzel összefüggésben a Bazel II egyezmény javítására irányuló munkálatokra koncentrált. A tavalyi év során a likviditási kockázat kezelésére és felügyeletére vonatkozó

¹⁵ Incremental Default Risk

dokumentumokon túl a Bizottság egyebek között az alábbi témakörökben folytatott konzultációt, illetve jelentetett meg útmutatót:

- A hitelezési kockázat átruházása (a Közös Fórum¹⁶ dokumentuma)
- A Bázeli II egyezmény piaci kockázatkezelési kereteinek a felülvizsgálata
- A kockázat koncentráció csoportszintű felismerésének és kezelésének szektorok közötti vizsgálata
- A járulékos kockázat kereskedési könyvi tőkekövetelménye
- A közgazdasági tőkemodellzés során folytatott eljárások és felvetődő kérdések
- A bankok pénzügyi instrumentumainak értékelése, valós értékelési gyakorlatok
- A külső audit minősége és a bankfelügyelet.

A Bázeli Bizottság 2009 elején bejelentette, hogy a Bázeli II Egyezmény Bevezetési Csoportot (AIG¹⁷) Sztenderd Bevezetési Csoporttá (SIG¹⁸) nevezik át és kiszélesítik mandátumát. A csoport a Bázeli Bizottság által kialakított sztenderdek nemzetközileg koordinált és konzisztens implementálását fogja figyelemmel kísérni és elősegíteni.

2. Az Európai Bankföderáció egyéb bizottságai

A Magyar Bankszövetség tevékenyen részt vesz az Európai Bankföderáció különböző bizottságainak a munkájában. Az egyes bizottságokban a következő témák megvitatására került sor:

2.1 Lakossági Bankszolgáltatások Bizottság

A Bizottság áttekintette a hatáskörébe tartozó uniós szabályozási és érdekképviselési kérdéseket és meghatározta az ebből fakadó teendőit, a fogyasztási hitel irányelv nemzeti implementálásából származó feladatokat. Egyértelművé vált, hogy át kell értékelni a lakosság pénzügyi szolgáltatásokkal való ellátottsága ügyében eddig tanúsított banki magatartást, ami messze túlnő a **kötelező számlanyitás** témakörén. A nem rezidensek (különösen az EU-n belüli külföldi munkavállalók) részére nyitandó bankszámlák kapcsán a bankszakma elutasítja a kötelező számlanyitás elvét, de alapvetőnek tartja, hogy abban az országban, ahol számos bank nyújt ilyen szolgáltatást, ott ne szenvedjen sérelmet a külföldiek joga.

A jelzálog hitelezés egyes részkérdéseiben – mint pl. az előtörlesztés, ill. a nemzeti adósnylévántartó rendszerek adatcseréje terén – mielőbbi előrelépés szükséges. A bizottság úgy értékelte, hogy komoly és nagymértékű haladás szükséges a **bankváltás önszabályozásának** kérdésében, mert az EU Bizottság főigazgatóságai többször is elégedetlenségüket fejezték ki a bankszakma önszabályozási tevékenységével kapcsolatban. Az EU hatóságai sürgetik a kollektív panaszkezelés önszabályozási megoldását. A bizottság tagjai elismerték, hogy az eddigi önkéntes panaszkezelési nemzeti és EU-s intézmények alapvetően csak az egyéni panaszok kezelésére alkalmasak.

¹⁶ Joint Forum: tagjai a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság (BCBS), az Értékpapírpiazi Felügyelet Nemzetközi Szervezete (IOSCO) és a Biztosítási Felügyelet Nemzetközi Szövetsége (IAIS)

¹⁷ Accord Implementation Group

¹⁸ Standard Implementation Group

2.2 Adóügyi Bizottság (Fiscal Committee)

Az Adóügyi Bizottság többek között megtárgyalta az európai ÁFA jogszabály reform folyamatának helyzetét. A reform első pilléréhez kapcsolatosan a pénzügyi és biztosítási szolgáltatások definíciói már nagyrészt kialakultak. A második pillérhez kapcsolódó költségmegosztási (cost sharing) módszer előkészületi állapotban van, még csak egy tervdokumentáció készült el. A harmadik pillérnél, ami az opciós adóztatással (option to tax) foglalkozik, ugyancsak lassú az előrehaladás. Az EBF nagy figyelmet fordít az ÁFA reformra és az iparágon belüli egységes álláspont érdekében szoros kapcsolatban áll más pénzügyi ágazatba tartozó európai szintű szakmai szervezetekkel.

Az ÁFA reformhoz kapcsolható, hogy **a közösségen belüli adócsalás (ÁFA) elleni küzdelem** érdekében további jogszabály módosítás van folyamatban, amely a közösségen belüli adásvételi ügyletekről kiterjedtebb és gyorsabb információcserét szorgalmaz. Ennek értelmében a közösségen belüli termékértékesítésre vonatkozó adatszolgáltatásnak – összesítő nyilatkozatnak (recapitulative statement) – 2010. január 1-től tartalmaznia kell a szolgáltatásokra vonatkozó adatokat is, és tervben van, hogy azokat negyedéves gyakoriság helyett havi rendszerességgel kell majd elkészíteni.

Az EBF azt szorgalmazza, hogy az európai **egységes, közös konszolidált társasági adóalap** elszámolási előírásába olyan szabályt ültessenek be, amelyik közel van az IFRS előírásaihoz.

A **megtakarítások adóztatásával** foglalkozó Savings Tax témában egyebek mellett elhangzott, hogy az Európai Bizottsági szakértők a magánszemélyek adóazonosítójának (TIN-code) ellenőrzésére elképzelhetőnek tartanak egy internetes kapcsolaton alapuló rendszer kiépítését.

A Bizottság elnöke tájékoztatta a tagokat **a kettős adóztatást kizáró nemzetközi egyezmények** alapjául szolgáló OECD modell egyezmény (OECD Model Tax Convention) korszerűsítésével, továbbfejlesztésével foglalkozó OECD javaslatokról, és a tervezett változtatásokhoz kapcsolódó BIAC (Business and Industry Advisory Committee to the OECD) véleményről. A bizottság foglalkozott még azzal az Európai Bizottsági javaslattal, amelyik az új tőkekövetelmény szabályozáshoz (CRD) kapcsolatosan az alapvető tőkeelemként elismerhető hibrid instrumentumok ismérveit fogalmazza meg.

2.3 A Számviteli Bizottság

Az európai bankszakemberek az EBF Számviteli Bizottság júniusi ülésén ismét megbeszélték, hogy az Európában befogadott nemzetközi számviteli szabályok (IFRS) 39-es sztenderdjében lévő **fedezeti ügyletekre vonatkozó felfüggesztést (hedge carve-out)** milyen módon lehetne lezárni, felfüggeszteni. Az EBF szakértői már 5 éve folyamatosan egyeztetnek a nemzetközi sztenderd testülettel (IASB) a banki kockázatok jobb kezelésére javasolt kamatrés-fedezeti (IMH) ügyletről, de még mindig vannak lezáratlan technikai kérdések.

A bizottsági tagok tájékoztatást kaptak arról, hogy a jelenlegi hitelpiaci válság, pénzügyi zavar számviteli kihatásaival több nemzetközi és európai szervezet foglalkozik, és a vizsgálatok három szempont köré csoportosulnak: **az értékelési módszerek, a piaci kockázatok és pénzügyi beszámoló jelentés közzététele**, valamint az anyaintézet által létrehozott, mérleg alatti finanszírozáshoz tartozó különleges üzleti célra létrehozott pénzügyi vállalkozások SPV (Special Purpose Vehicles) **konszolidációja**.

2.4 Fizetési Rendszerek Bizottsága (PSC)

A központi bankok az ECB-n belül létrehoznak egy csoportot, amely a **fizetési mérleg jelentéssel** foglalkozik.

Az **e-money direktíva felülvizsgálatáról** elmondták, hogy a PSD-val történő harmonizálás érdekében folyik a direktíva második felülvizsgálata. A **bankszámla és hordozhatósága** témában néhányan azt javasolták, hogy a Bizottság szabályozza ezt a kérdést, így ez a téma kikerülne az önszabályozás köréből.

A Bizottság megtárgyalta az **IASB pénzügyi termékek bonyolult számviteli elszámolásának az egyszerűsítését** célzó (Reducing complexity in accounting for financial instruments) vitaanyagot, az arra tervezett EBF válaszlevél főbb pontjait, valamint az IFRS és US-GAAP harmonizációja érdekében folyamatban lévő kérdéseket is.

2.5 Jogi Bizottság

A Bizottság megtárgyalta az EU Bizottság Versenyjogi Igazgatóságának az **anti-tröszt szabályok** megsértéséről szóló Fehér Könyvét. Bizonyos kérdések, így a nemzeti versenyhatóságok döntésének kötelező ereje, az **engedékenységi eljárások** és a kártérítési engedékenységi eljárások közötti kapcsolatok kérdése még további vita tárgya. A tagok is hangsúlyozták az engedékenységi eljárások fontosságát. Támogatták a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az engedékenységi eljárásban részt vevő cégeket az eljárás során feltárt bizalmas információk és bejelentések miatt ne lehessen büntetni.

Az EBF Jogi Bizottsága körkérdést intézett a tagszervezetekhez a banki **vezetői**, irányítói és ellenőrzési funkciót betöltő személyek **feddhetetlenségi szabályozásával** kapcsolatban. A tagországokkal való összehasonlítás alapján megállapítható, hogy egyes tagországok szabályozása - a hazaival szemben - pl. az állásból való felfüggesztés eljárási rendjére vonatkozóan részletesebb procedurális rendelkezéseket tartalmaz.

Az EBF köröztette és véleményt kért - az EU Bizottság megrendelésére - a **gyermekek internet útján való szexuális kizsákmányolásáról** készített tanulmányról. A tanulmány a magyarországi jogi, szabályozási, adatvédelmi helyzetet korrekt módon mutatja be, a kapcsolódó uniós joganyag hazai jogba történő átültetése megtörtént.

2.6 A Bankbiztonsági munkacsoport

A munkacsoport elemezte a 2007. év – a nemzeti bankszövetségek jelentésein alapuló – európai **bankrablási statisztikát**. Alapvetően a kielégítő bankbiztonsági színvonalnak köszönhetően folytatódott a pozitív tendencia, érdemben csökkent a bankrablások száma, s az elszenvedett banki kár. Öröndetes, hogy ezzel párhuzamosan – a korábbi évekkal ellentétben – mérséklődött a pénzszállítók elleni támadások száma, igaz, nagyon költséges biztonsági intézkedések révén. A javuló tendencia nem érvényes az ATM-ek ellen elkövetett támadásokra, amelyek száma jelentősen nőtt. A munkacsoport meglepéssel vette tudomásul, hogy az előrejelzések ellenére nem emelkedett, sőt csökkent a családtagok zsarolásával elkövetett bankrablások (Tiger Kidnapping) száma.

2.7 A Pénzmosás és csalás elleni Bizottság

Az Európai Bankföderáció Pénzmosás- és csalás elleni Bizottságának ülésén kiderült, hogy a tagállamok jó része még nem is implementálta a III. Pénzmosási Direktívát.

2.8 Szociális ügyek Bizottsága

Az EBF Szociális ügyek Bizottsága és az Uni Finance közösen indította az un. **Kibővítési (Enlargement) Projectet**, ami a Budapesten és a Prágában tartott ülés után szeptemberben lezárult. A programban résztvevő országok: Csehország, Magyarország és Szlovákia munkaadói és munkavállalói képviselői értékelték a program tapasztalatait. Hangsúlyozták, hogy a fejlett országoknak és az újonnan csatlakozott országoknak az érdekegyeztetés, a társadalmi felelősségvállalás, a szociális ügyek területén folytatott gyakorlatának a megismerése, a tapasztalatok kicserélése igen hasznos volt.

Az Uni Finance a Szociális ügyek Bizottságának megküldte azoknak a témáknak a listáját, amelyeknek megvitatását a kialakult nemzetközi válság miatt szükségesnek tartaná. Az ülésen a Bizottság tagjai arra az álláspontra jutottak, hogy az Uni Finance által a Bizottságnak megküldött, vizsgálatra javasolt témákat igen fontosnak, de nem a Bizottság közvetlen hatáskörébe tartozóknak tartja.

2.9 Kommunikációs Bizottság

Az Európai Bankföderáció Kommunikációs Bizottságának magyar elnöke, Müller János telefonkonferenciát szervezett, amelyen az Európai Bankföderáció legfontosabb tagországainak képviselőivel helyzetértékelést készített az egyes országokban a pénzügyi válság kapcsán hozott intézkedésekről és a várható fejleményekről, valamint mindezek kommunikációs kezeléséről. A telefonkonferencia jegyzőkönyvét a Bankföderáció végrehajtó bizottságának ülésén rendkívüli napirendi pontként tárgyalták.

Az Európai Bankföderáció Kommunikációs Bizottsága soron kívüli ülést tartott, amelyen véglegesítésre került „Az Európai Bankföderáció Kommunikációs feladatai egy versenyképes, hatékony és erős európai bankrendszer megőrzéséért” című előterjesztés.

MELLÉKLET**1. számú melléklet****Elnökségi ülések****2008. január 21.**

Napirendi pontok:

1. A CFP hazai bázisának kialakítása (PowerPoint előadás)
Előadó: Marsi Erika – Nemzetközi Bankárképző
2. Előterjesztés a Gazdasági Versenyhivatal hitelintézeteket érintő versenyfelügyeleti tevékenységével kapcsolatos feladatokra
3. Előterjesztés a lakosság pénzügyi kultúrájának fejlesztését célzó Alapítvány felállítására
4. Önszabályozási javaslat az ún „kombinált hiteltermékek” THM-jére
5. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség 2008. évi finanszírozásáról
6. Különfélék

2008. február 4.

Napirendi pontok:

1. Felkészítő a Magyar Bankszövetség kibővített Elnöksége és a GVH vezetői között 2008. február 12-én tartandó találkozóra.
2. Összefoglaló a banki reklámra vonatkozó jogi szabályozásról és jogalkotásról. (A február 12-i GVH találkozóra készített anyag.)
3. Tájékoztató az 1-2 forintos érmék bevonásával kapcsolatos, még nyitott kérdésekről.
4. Tájékoztató az EU fogyasztási hitel direktíva főbb elemeiről
5. A Magyar Lízingszövetség érdeklődése az esetleges MBSz tagság iránt.
6. Fellépés a jogszabályban rögzített állami feladatok bankokra hárítása ügyében
7. Különfélék

2008. március 10.

Napirendi pontok:

1. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2007. évi tevékenységéről
2. A Magyar Bankszövetség 2008. évi fő feladatai
3. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2007. évi gazdálkodásáról
4. Javaslat a Magyar Bankszövetség 2008. évi költségvetésére
5. Javaslat a Magyar Bankszövetség tagdíjainak a módosítására
6. A Magyar Bankszövetség új Etikai Kódexe
7. A Magyar Bankszövetség Hitelkiváltási útmutatója
8. Tájékoztató a japán jen alapú hitelezésre vonatkozó bankközi megállapodás-tervezethez érkezett észrevételekről
9. Jelölő Bizottság választása az Elnökség megválasztásának előkészítéséhez
10. Különfélék

2008. április 7.

Napirendi pontok:

1. Előterjesztés a GVH-val kapcsolatos egyeztetésekről
2. A Magyar Bankszövetség 2007. évi tevékenységének főbb eredményei és a 2008. évi fő feladatok (A Testületi ülés anyaga)
3. Előterjesztés a Magyar Bankszövetség 2008. évi költségvetési tervére
4. Javaslat a szövetségi tagdíjak emelésére (A Testületi ülés anyaga)
5. Előterjesztés a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság újraválasztására
6. Előterjesztés a japán jen alapú hitelezésre vonatkozó bankközi megállapodásra
7. Előterjesztés a „Bankváltási útmutató” önszabályozás keretében való alkalmazására
8. Előterjesztés a Bankszövetség szakbizottságaiban dolgozó banki szakértők elismerésére
9. Különfélék

Testületi Ülés**2008. április 25.**

Napirendi pontok:

- 1/a. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2007. évi tevékenységéről (magyar-angol)
- 1/b. A Magyar Bankszövetség 2007. évi fő eredményei és a 2008. évi fő feladatai (magyar-angol)
- 2/a. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2007. évi gazdálkodásáról (magyar-angol)
- 2/b. Javaslat a Magyar Bankszövetség 2008. évi költségvetésére (magyar-angol)
- 2/c. Előterjesztés a Magyar Bankszövetség tagdíjfizetési szabályzatának módosítására (magyar-angol)
3. A Magyar Bankszövetség új Etikai Kódexe (magyar-angol)
- 4/a. Az Elnökség megválasztása
- 4/b. Előterjesztés a Pénz- és Tőkepiaci Választottbíróság választott-bíróinak újraválasztására

2008. május 13.

Napirendi pontok:

1. Beszámoló a bankközi kártyadíjakkal kapcsolatos tárgyalások helyzetéről
2. Összefoglaló a főbb gazdasági és pénzügyi folyamatokról (a május végén esedékes Sajtóbeszélgetés háttéranyaga)
3. Előterjesztés a teljes listás lakossági hitelinformációs rendszer önkéntes csatlakozás alapján történő létrehozását célzó javaslatról
4. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség 2008. I. negyedévi gazdálkodásának alakulásáról
5. Előterjesztés a 2008. évi Vagyonkezelési szabályzatra
6. Különfélék

2008. június 2.

Napirendi pontok:

1. A GVH vizsgálat legújabb fejleményei
2. A Magyar Bankszövetség középtávú stratégiájának aktualizálása (az őszi Testületi Ülés anyagának tézisei)
3. A pénzügyintézetek általános szerződési feltételeire vonatkozó önszabályozási Kódex megalkotása, különös tekintettel az egyoldalú szerződésmódosításokra
4. A fogyasztóvédelmi törvény módosítása
5. Előterjesztés az új Polgári Törvénykönyvre
6. A Magyar Bankszövetség Elnöksége 2008. II. félévi programja
7. Különfélék

2008. szeptember 1.

Napirendi pontok:

1. Tájékoztató az Egyoldalú szerződésmódosítási Kódex megalkotásának folyamatáról
2. Tájékoztató az igazságügyi és rendészeti miniszterrel történő találkozón felvetésre javasolt kérdésekről
3. Előterjesztés a Hitelkiváltási Kódex módosítására
4. Előterjesztés újfajta forrásbevonási lehetőségek a kereskedelmi bankok számára
5. Előterjesztés az ORFK által létrehozni tervezett bűnmegelőzési centrum támogatására
6. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség tagdíjszabályzatának módosítására
7. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség 2008. I. félévi gazdálkodásának alakulásáról
8. Előterjesztés a Rajtkő Akció folytatására
9. Különfélék

2008. október 6.

Napirendi pontok:

1. A Magyar Bankszövetség középtávú stratégiai terve
2. Tájékoztató a GVH-val kapcsolatos megbeszélésekről, további lépésekről
3. Előterjesztés a pénzügyminiszter által 2008. szeptember 18 találkozón közölt kormányzati elvárások teljesítéséről
4. Tájékoztató a teljes körű lakossági hitelnyilvántartás létrehozásának állásáról
5. Előterjesztés a PSzÁF által bevezetni tervezett „incidensjelentési” kötelezettségről
6. Ajánlás a pénzmosási törvény végrehajtásának minimum-követelményeiről
7. Tájékoztató FVM szakállamtitkári megbeszélésekről
8. Beszámoló a Magyar Bankszövetség II. negyedévi tevékenységéről (tájékoztatóként)
9. Különfélék

2008. november 3.

Napirendi pontok:

1. A Magyar Bankszövetség középtávú stratégiai terve
2. Előterjesztés a Befektető Védelmi Alapnak fizetett díj esetleges emeléséről
3. Tájékoztató az ATM-ek elleni támadásokról tartott egyeztetésekről
4. Ptk. módosítási javaslat kezdeményezése az uzsora ellen
5. A központi hitelinformációs rendszerről szóló törvény-javaslat
6. A hitelintézeti ügynökök szabályozásának kezdeményezése
7. Különfélék

2008. december 1.

Napirendi pontok:

1. Előterjesztés az Alapszámla Munkacsoport által kidolgozott és 2009. januártól, önszabályozás keretében bevezetésre javasolt egységes számlakonstrukcióra
2. Jogi szakértő megbízása a GVH által az interchange-díjak tekintetében indított vizsgálat során
3. Tájékoztató az adózási munkacsoport megalakulásáról
4. Tájékoztató a hitelintézetekre vonatkozó értékvesztési szabályok kiterjesztéséről a lízingtársaságokra
5. A GVH ágazati vizsgálata az egyes lakossági pénzügyi termékek esetében a bankváltás (mobilitás) tapasztalatairól
6. Különfélék

2. számú melléklet

A Magyar Bankszövetségben működő munkacsoportok és munkabizottságok

Munkacsoportok

Adózási munkacsoport
 Agrár munkacsoport
 Alapszámla Munkacsoport
 Hitelkiváltási Munkacsoport
 BankAdat munkacsoport
 Basel II. munkacsoport (Tőkeirektíva)
 GVH Interchange Munkacsoport
 Humánerőforrás munkacsoport
 Jogi Munkacsoport
 KKV Munkacsoport
 Kommunikációs munkacsoport
 Lakáshitelezési munkacsoport
 Makrogazdasági munkacsoport
 Work out Munkacsoport

Munkabizottságok

Bankbiztonsági Munkabizottság
 ↳ Compliance Munkacsoport
 ↳ Fizikai Biztonsági Munkacsoport
 ↳ Csalás elleni Munkacsoport

Etikai Bizottság
 Számviteli (gazdálkodási) Bizottság
 JEREMI

HUNOR Működési kockázat adatbázis Döntéshozó Testülete
 E-végrehajtók

Alakulóban:

Hitelintézetek Adatszolgáltatási Szakértői csoport
 Polgári törvénykönyv előkészítésével foglalkozó Munkacsoport